

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Arvioinnin polulla

Toiminnan arviointimalli Joensuun Setlementti ry:lle

Minna Hänninen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

4 / 2013

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Minna Hänninen	Sivumäärä 40 ja 29 liitesivua
Työn nimi Arvioinnin polulla, Toiminnan arviointimalli Joensuun Setlementti ry:lle	
Ohjaava opettaja Heli Aalto	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Joensuun Setlementti ry, Tuija Mehtonen	
Tiivistelmä <p>Arviointiosaaminen on yksi osa ammatillisuutta. Arviointia toteutetaan monella eri taholla eri tavoin ja menetelmin. Arvioinnista oli kyse myös opinnäytetyössäni. Opinnäytetyö toteutui toiminnallisessa muodossa. Tavoitteena oli tehdä arviointimalli Joensuun Setlementti ry:n Isosisko- ja Tyttöjen Tupa – hankkeen käyttöön. Arviointimallia tarvittiin uuden hankkeen systemaattista arviointia varten. Opinnäytetyön tuotoksena syntyi konkreettinen arviointimalli. Arviointimalli on word - tiedostomuodossa ja löytyy myös opinnäytetyön liitteistä.</p> <p>Työn tavoite oli palvella Joensuun Setlementti ry:n tarvetta arvioinnin saralla ja saada aikaan toimiva, Joensuun Setlementti ry:n tarpeita vastaava kevyt arviointimalli. Arvioinnin teoria, sukupuolisensitiivinen tyttötyö sekä sosiaalinen arviointi tukivat arviointimallin tekoa ja ovat osa opinnäytetyön tietoperustaa. Tavoitteena oli myös kehittyä ammatillisesti yhteisöpedagogina ja saada mahdollisimman paljon irti viimeisestä työstä tulevaa työelämää ajatellen.</p> <p>Arviointimallin toteutus vaati useiden eri menetelmien käyttöä tiedonkeruussa. Yhtenä menetelmänä toimi ryhmähaastattelu. Ryhmähaastattelu toteutui Joensuun Setlementti ry:n hallituksen kokouksessa ja sieltä saatiin tietoa arviointimalliin liittyvistä odotuksista ja toiveista. Arviointimallia tehdessä hyödynnettiin myös jo olemassa olevia arviointimalleja sekä niihin liittyviä teorioita sekä Tampereen Isosisko- ja Tyttöjen Tuvan Ahjolan mallia.</p> <p>Opinnäytetyö sisältää johdantokappaleen, tietoa Setlementtiliitosta sekä Joensuun Setlementti ry:stä. Teoriaosuudessa käsittelemme sukupuolisensitiivisyyttä, tyttötyötä sekä arviointia. Teoriaosuuden jälkeen on laaja prosessin kuvaus sekä kuvaus arviointimallista ja lopuksi arviointia ja pohdintaa tehdystä työstä.</p> <p>Työ on merkityksellinen ammattialalle, sillä arviointiin liittyvää osaamista korostetaan paljon ja sen avulla toimintaa pystytään kehittämään. Työtä hyödynnetään Joensuun Setlementti ry:n Isosisko- ja Tyttöjen Tupa hankkeessa ja myös muut arviointia vasta suunnittelevat yhdistykset voivat hyötyä työstä.</p> <p>Ajallisesti opinnäytetyöni toteutui 2013 keväällä.</p>	
Asiasanat arviointi, sukupuolisensitiivisyys, tyttötyö, setlementti, sosiaalinen nuorisotyö	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree programme in civic activities and youth work

ABSTRACT

Author Minna Hänninen	Number of Pages 69
Title An assesment model for Joensuu Setlementti ry	
Supervisor Heli Aalto	
Subscriber and/or Mentor Joensuu Setlementti ry, Tuija Mehtonen	
Abstract <p>For my thesis I have made an assessment model for Joensuu Setlementti ry. They ordered an assessment model for systematically evaluating their operation, which they are just launching. Joensuu Setlementti ry thinks it is important that the information and skill for assessment exists as soon as the operation is started. These are the goals I got to realize through my thesis.</p> <p>The aim of my thesis was to serve Joensuu Setlementti ry's needs in assessment, which means creating an assessment model that is functional and matches this company's specific requirements. My personal aim was to learn about the theories of assessment, gendersensitivity, work for girls and social evaluation. I also wanted to learn how to make an assessment model in practice, and what needs to be taken into account. I wanted to develop myself professionally as a community educator and to gain as much experience as possible for future projects.</p> <p>In making the assessment model I used several different methods of collecting information. I composed a group interview for Joensuu Setlementti ry's board meeting, studied existing assessment models and related theory, as well as gendersensitive work for girls.</p> <p>My thesis consists of four chapters. In the preface chapter you will find information about the settlement union and Joensuu Setlementti ry. In the theory chapter I talk about the theory of gendersensitive work for girls and evaluation. The third chapter is an extensive description of my work process and the assessment model, and the final chapter deals with self-evaluation and consideration regarding the work I have done.</p>	
Keywords assessment, gendersensitivity, work for girls, Setlementti, social youthwork	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 SETTLEMENTTILIITTO	7
3 TAUSTATEORIOITA	11
3.1 Tyttötyö	12
3.2 Sukupuolisensitiivisyys	14
3.3 Arviointi	15
4 PROSESSIN KUVAUS	17
4.1 Ryhmähaastattelu	18
4.2 Ryhmähaastattelun tulokset	20
4.3 Tietoa arviointimalleista	22
4.3.1 Raha-automaattiyhdistyksen itsearviointiopas	23
4.3.2 Tampereen Isosisko- ja Tyttöjen Tuvan Ahjolan malli	23
4.3.3 Sosiaalinen tilinpito ja sosiaalinen arviointi	24
4.3.4 SOSTE, Suomen sosiaali- ja terveys ry	26
4.4 Lopuksi	27
5 ARVIOINTIMALLI	27
5.1 Arviointimallin rakenne	27
5.2 Arviointimalliin valikoitujen menetelmien valinta ja perusteet	28
5.2.1 Itsearviointi	29
5.2.2 Palautteen kerääminen Tyttöjen Tuvan tytöiltä	30
5.2.3 Palautteen kerääminen ohjausryhmältä	33
5.2.4 Tiedon käsittely	34
6 POHDINTAA	35
6.1 Mitä olisin voinut tehdä toisin?	36
6.2 Tavoitteiden saavuttaminen	36
6.3 Viimeiset sanat	37
LÄHTEET	38
LIITTEET	41

1 JOHDANTO

Sain Joensuun Setlementti ry:ltä mielenkiintoisen sekä haastavan tehtävän. He toivoivat arviointimallia, minkä avulla he voisivat arvioida omaa toimintaansa systemaattisesti vuosina 2013–2015. Joensuun Setlementti ry:n puheenjohtaja sekä Humanistisen ammattikorkeakoulun opettaja Tuija Mehtonen otti minuun yhteyttä ja kysyi olisiko kiinnostunut kyseisestä aiheesta. Hän tiesi, että olin vailla opinnäytetyöaihetta ja haluaisin päästä tekemään sitä mahdollisimman pian. Olin todella iloinen tarjouksesta, sillä aikaisempi opinnäytetyöaiheeni ei toteutunutkaan ja tarvitsin pikaisesti uutta suuntaa opinnäytetyölleni, jotta voisin valmistua suunnitellussa ajassa. Lähdin siis ”arviointin polulle” etsiskelemään tietoa itselleni aivan uudesta aiheesta ja olen tyytyväinen valintaani.

Opinnäytetyöni käsittelee arvioinnin teoriaa ja arviointiin liittyviä kysymyksiä. Työn tuloksena ja tuotoksena syntyy konkreettinen arviointimalli, joka vastaa Joensuun Setlementti Ry:n arvioinnista.

Tarkoituksena on tehdä arviointimalli Joensuun Setlementti ry:lle, joka aloittelee toimintaansa Joensuussa. Etsin vastauksia arviointiin liittyviin kysymyksiin ja opinnäytetyönä syntyy toiminnallinen tuotos. Uskon, että saan paljon uusia taitoja tehdessäni tätä työtä, koska kokonaisuus on hyvin laaja ja aihe on minulle vielä melko uusi, kuin myös Setlementtiliitto. Aihe on myös sopivan haastava, sillä arviointimallin tekeminen toimintaan, mitä ei vielä ole, on vaikeaa. Aihe on myös kiinteä osa yhteisöpedagogiikan ammatillista osaamista, sillä toiminnan arviointiin liittyviin kysymyksiin törmää jatkuvasti lähes ja jokaisessa työpaikassa. Arviointiosaaminen on tärkeää, ja suunnitelmallisen arvioinnin tekemisen osaaminen eduksi ammatillisessa kehityksessä.

Arviointimallin tulee vastata arvioinnista syntyviin kysymyksiin. Arvioinnin suunnittelu on tarpeellista, sillä sen avulla pystytään kehittämään ja korjaamaan toimintaa ajoissa. Arviointimallin tulisi vastata Joensuun Setlementti ry:n arvioinnin rakentamiseen. Arvioinnin avulla saadaan tietoa toiminnan merkityksellisyydestä, vaikuttavuudesta sekä toiminnan suunnasta. Arviointimallissa käy ilmi arvioinnin toteuttamiseen liittyvät vastuut, tiedonkeräysmenetelmät ja kohderyhmät.

Opinnäytetyö koostuu kuudesta luvusta, joista ensimmäisenä on johdanto. Toisessa luvussa on tietoa Settlementiliitosta, Settlementiliiton historiasta, arvoista sekä siihen liittyvistä toimintaperiaatteista ja Joensuun Settlementi ry:stä. Tieto Settlementiliitosta on tärkeää, jotta ymmärtää tilaajaorganisaation periaatteita. Kyseisestä tiedosta on apua myös arviointimallin suunnittelussa. Kolmannessa osassa on taustateorioita, mitkä vaikuttavat arviointiin ja siihen mille ja millaiselle kohderyhmälle sitä tullaan tekemään. Taustateoriona on sukupuolisensitiivisyys, tyttötyö sekä arvioinnin teoria. Nämä taustateoriat valikoituivat tärkeimmiksi, koska Joensuussa aloitetaan sukupuolisensitiivistä tyttötyötä Isosiskotoiminnan ja Tyttöjen Tuvan merkeissä. Tarkoituksena on suunnitella arviointia sen ympärille. Työssä käsitellään kaikki käsitteet, jotta arviointi palvelisi juuri Joensuun Settlementi ry:n aloittamaa sukupuolisensitiivistä tyttötyötä. Neljäs luku käsittelee prosessia kokonaisuudessa, sillä kyseessä on toiminnallinen opinnäytetyö. Prosessin kuvaus takaa, että jokainen ymmärtää mistä on kyse ja mitä on milloinkin tapahtunut. Prosessin kuvaus etenee vaihevaiheelta kohti valmista arviointimallia. Prosessin kuvauksesta löytyy myös ryhmähaastattelu, minkä avulla keräsin tietoa Joensuun Settlementi ry:n odotuksista arviointiin liittyen. Viidennessä luvussa on tietoa arviointimallista, siihen tehdyistä valinnoista ja valikoiduista menetelmistä. Viidennessä luvussa on tietoa myös arviointimallin lopullisesta rakenteesta ja arvioinnista saadun tiedon käsittelystä. Kuudennessa ja viimeisessä vaiheessa on oman toiminnan pohdintaa. Pohdinta osiossa käyn läpi koko prosessia ja mietin valintojani, tavoitteiden saavuttamista ja oppimista. Pohdin myös valmiin tuotoksen onnistumista ja sitä, mitä ehkä nyt tekisin toisin.

Arviointimalli on opinnäytetyön liitteenä ja se on rakennettu Raha-automaattiyhdistyksen (RAY:n) itsearviointioppaan, Tampereen Isosisko ja Tyttöjen Tuvan Ahjolan, sosiaalisen arvioinnin sekä muun arvioinnin teorian pohjalta. Arviointimalli on rakentunut opinnäytetyön rinnalla koko prosessin ajan.

Opinnäytetyön tavoitteena on saada aikaan toimiva, käytännöllinen ja kevyt arviointimalli, jota on mahdollista hyödyntää tänä vuonna alkaneen tyttöprojektin ajan ja mahdollisesti myös jatkossa Joensuun Settlementi ry:n toiminnassa. Henkilökohtaisena tavoitteena on oppia arvioinnin teoriaa ja kuinka arviointimalli tulee rakentaa. Haluan tutustua myös Settlementiliittoon, koska se on minulle aivan uusi järjestötoi-

mija sekä ymmärtää sen toimintaperiaatteet ja arvot, joiden mukaan he toimivat. Raportoinnin osalta tavoitteena on oppia käyttämään hyödyksi laajaa tietopohjaa sekä oppia ottamaan siitä juuri minulle tarpeelliset asiat. Opinnäytetyön tekeminen on mielenkiintoinen projekti!

2 SETLEMENTTILIITTO

Setlementtiliitto on elämäntilijärjestö, joka tekee sivistys- sekä sosiaalityötä. Liitto muodostuu 34:sta paikallisesta setlementistä sekä seitsemästä piirijärjestöstä. Paikalliset setlementit sekä piirijärjestöt ovat levittäytyneet ympäri Suomea ja setlementin palveluksessa on paljon ammattilaisia sekä vapaaehtoisia. (Setlementti 2013a.) Setlementtiliiton toimintaa rahoittavat pääasiassa Raha-automaattiyhdistys, Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Kirkkohallitus (Setlementti 2013e). Alapuolella oleva karta helpottaa ymmärtämään setlementin valtakunnallisuutta sekä verkostonomaisuutta (Setlementti 2013f).

Kuvio 1: Jäsensyödistykset (Setlementti 2013f).

Setlementtiliitto tekee työtä erilaisissa elämäntilanteissa olevien ihmisten kanssa. Liiton ja jäsenyhdistysten toiminta ei ole kohdennettu vain tietyn ikäryhmän toimintaan vaan toimintaa on paljon erilaista monille kohderyhmille. Setlementtiliiton toimintamuotoihin kuuluu esimerkiksi seniori- ja vanhustyö, lapsi- ja nuorisotyö, monikulttuurinen työ, yhteisöllisten asumismuotojen kehittäminen ja tuotanto, tuetun asumisen eri muodot, kansalaistoiminta, kehitysvammaispalvelut ja paljon muita toimintamuotoja. (Setlementti 2013a.) Setlementtiliiton toiminta tarjoaa jokaiselle ikäryhmälle jotakin ja mielestäni on hienoa, että se osallistaa myös vanhuksia ja aikuisia toimintaansa.

Setlementtiliiton ideologiaan kuuluu yhteisöllisyyden voimistava vaikutus sekä yksilöllisyyden ja moninaisuuden arvostaminen kaikessa toiminnassa (Setlementti 2013a). Setlementin arvot tukevat toiminnan tavoitteita ja lisäävät hyvinvointia paikallisella tasolla ihmisten keskuudessa. Yhteisöllisyyden voimistava vaikutus on mielestäni todella tärkeä arvo ja sitä tulee tänä päivänä painottaa yhä enemmän. Uskon, että juuri yhteisöllisyydellä saadaan laajoja positiivisia tuloksia aikaan. Yhteisöllisyyden voimistavaa vaikutusta sekä moninaisuuden arvostamista painotetaan myös tyttötyössä Isosisko- ja Tyttöjen Tupa toiminnassa.

Setlementtiliiton juuret ovat Englannissa 1800-luvun puolivälissä, jolloin alkoi yhteiskunnallinen ja sosiaalinen herätys yliopistojen opiskelijoiden keskuudessa. Varsinainen ensimmäinen setlementti perustettiin kuitenkin 23.2.1884 Itä-Lontooseen. Setlementti perustettiin sille laaditun toimintaohjeen mukaisesti. Setlementin toimintaohjeen laati kirkkoherra Samuel Barnet ystäviensä avustuksella. Toimintaohje kuuluu näin:

"Se tahtoo valmistaa sivistystilaisuuksia ja virkistyskeinoja sekä lisätä viihtyisyyttä Lontoon ja muiden kaupunkien köyhien kortteleissa. Se tahtoo tutkia köyhien olosuhteita, mieltä ja laatia suunnitelmia, jotka voisivat edistää tämän väestön hyvinvointia. Työ aloitetaan ostamalla tai muulla tavalla hankkimalla talo asumukseksi niille, jotka tahtovat edustaa ihmisystävällistä toimintaa ja sivistystyötä. Työntekijän tulee asettua asumaan (to settle) köyhien keskuuteen. Se on oppimista yhtä paljon kuin opettamista, saamista yhtä paljon kuin antamista." (Setlementti 2013b.)

Setlementti noudattaa yhä näitä periaatteita ja toimii ruohonjuuritasolla ihmisten keskuudessa.

Suomeen Setlementtiliikkeen toi Sigfrid Sirenus. Sirenus tutustui Setlementtiliikkeen toimintaan ollessaan Lontoossa merimiespappina 1908–1912. Tämän jälkeen hän aloitti toimintaa Suomessa. Vähitellen setlementti-idea levisi ympäri maailmaa ja setlementtejä perustettiin ympäri Eurooppaa sekä Kaukoitään. (Setlementti 2013b.)

Setlementin tärkeimpiin perusarvoihin kuuluu arjen keskellä toteutuva lähimmäisen rakkaus, yhteisöllisyys sekä erilaisten ihmisten välinen yhteistyö. Setlementin muita toimintaa ohjaavia arvoja ovat yksilön oikeuksien kunnioittaminen, erilaisuuden hyväksyminen, luottamus ihmisen ja hänen yhteisönsä kykyyn ratkaista itsenäisesti omia ongelmiaan, paikallisuus, usko henkilökohtaisen ystävyuden ja yhteyden mahdollisuuteen yli kaikkien rajojen ja sitoutuminen heikommassa tilanteessa olevan ihmisten tilanteen parantamiseen. (Setlementti 2013c.)

Näitä arvoja setlementti toteuttaa perustehtävässään, mikä pitää sisällään yksilön elämän hallinnan edistämisen, elämän kestävä oppimisen mahdollistamisen, ihmisten välisen vuorovaikutuksen ja lähimmäisyyden edistämisen, yhteisöllisyyden toteutumisen sekä yhteiskunnallista vaikuttamista edistävien toimintamuotojen kehittämisen. (Setlementti 2013c.) Setlementin yhtenevät arvot sekä perustehtävä tukevat toiminnan onnistumisen.

Setlementtiliiton näkökulmia seuraaville vuosille on muuttuva yhteiskunta, muuttuva kansalaisuus sekä muuttuva setlementtiliike. Näiden näkökulmien kautta on tavoitteena saada vahvistuva setlementtiliike. (Setlementti 2011, 2.)

Muuttuva yhteiskunta tässä kohdin tarkoittaa, länsimaista yhteisöllisesti vajavaista yhteiskuntaa. Tämän kaltaiselle yhteiskunnalle on tyypillistä tehokkuus, jatkuva kilpailuttaminen, palveluiden kokoaminen suuriin yksiköihin sekä asioiden arvon mittaaminen rahassa. Näiden pyrkimysten alle useimmiten jää ihmisten sosiaalinen pääoma, eettisyys sekä lopulta ihmisoikeudet. Setlementtiliike haluaa kuitenkin olla tavoittelemassa sosiaalisesti vahvaa sekä ympäristön kannalta kestävä yhteiskuntaa. (Setlementti 2011, 2.)

Muuttuva kansalaisuus tarkoittaa tässä yhteydessä tehokkuuden tavoittelua. Myös eriarvoisuuden syventyminen sekä ihmisten liikkuvuus paikasta toiseen muuttavat yhteiskuntaa sekä luovat epävarmuutta. Moni kokee muutosten olevan hallitsemattomia ja sen johtavan yhteiskunnasta syrjäytymiseen. Tällä kohden setlementti haluaa tavoitella yhteisiä arvopäämääriä. Setlementti haluaa myös edistää aktiivista sekä osallistavaa demokratian toteutumista. (Setlementti 2011, 3.)

Muuttuvan setlementtiliikkeen näkökulman alle listattuihin tavoitteisiin kuuluu muun muassa mahdollistaa lähiyhteisöjen vahvistuminen niin, että ihmisillä on valtaa hallita oman elämänsä kulkua, rakentaa moniarvoista sekä monikulttuurista yhteiskuntaa yhdessä muiden kanssa, vahvistaa kansalaisjärjestörooliaan, sekä tunnistaa köyhyyden, ulkopuolelle jättämisen ja syrjäytymisen riskejä. (Setlementti 2011, 3.)

Nämä näkökulmat ovat Setlementtiliiton uusimman strategian mukaisia ja näihin tavoitteisiin pyritään 2015 vuoteen mennessä, jolloin laaditaan uusi strategia (Setlementti 2011, 2). Näiden valtakunnallisten Setlementtiliiton strategioiden ymmärtäminen on tärkeää, jotta syntyy kokonaiskuva siitä, mitä Setlementtiliitto valtakunnallisesti tekee ja haluaa tavoitella. Setlementtiliiton uusimman strategian mukaiset tavoitteet ovat hyvin ajankohtaisia ja nousevat puheeksi monessakin ongelman ratkaisutilanteessa.

Joensuun Setlementti ry on perustettu vuonna 2002. Vuonna 2009 Joensuun Setlementti ry käynnistettiin uudelleen aktiivisemmin ja vuonna 2012 Joensuussa oli ensimmäinen Isosisko koulutus, jonka mukana toimintaan tuli lisää vapaaehtoisia. Joensuun Setlementti ry:ssä on noin kaksikymmentä jäsentä, joista noin kymmenen henkilöä toimii aktiivisemmin Joensuun Setlementti ry:n hallituksessa. Hallitus koostuu Joensuun seudulla toimivista perhe-, kasvatus-, sosiaali-, ohjaus-, nuoriso-, kriisi-, ja lähialuetyön osaajista. (Joensuun Setlementti ry 2013, 2). Joensuun Setlementti ry:n puheenjohtajana toimii Tuija Mehtonen. (Mehtonen 2013.) Tähän mennessä toiminta on suurimmaksi osaksi ollut kokouksia ja tulevaisuuden askeleiden valmistelua. (Mehtonen 2013.) Joensuun Setlementti ry:n toiminta on tällä hetkellä suurimmilta osin sukupuolisensitiivistä sosiaalista, syrjäytymistä ehkäisevää nuorisotoimintaa, mutta myös muillekin ikäryhmille on omaa toimintaa. Joensuun Setlementti ry toimii

valtakunnallisen setlementtiliikkeen toimintojen periaatteilla ja pyrkii tukemaan kansalaisten kasvua ihmisinä sekä lähimmäisinä ja tukee elämän eheytymistä. Näitä pyrkimyksiä tavoitellaan sosiaalisella toiminnalla, vapaaehtoistyöllä ja yhteistyöllä muiden tahojen kanssa. (Joensuun Setlementti ry 2013, 2.)

Joensuun Setlementti ry:lle on myönnetty kolmen vuoden rahoitus Isosisko- ja Tyttöjen Tupa toimintaan. Tämän myötä toiminta aktivoituu ja Joensuun Setlementti ry saa ensimmäiset palkatut työntekijät toimintaansa. Toimintaa aloitellaan helmikuun 2013 aikana. (Mehtonen 2013.) Joensuun Setlementti ry:n hankkeen tarkoituksena on tukea paikallisten tyttöjen hyvinvointia, sukupuolisensitiivistä työtettä hyödyntäen. Toiminnan käynnistämiseen saadaan apua Tampereen Tyttöjen Tuvalta Ahjolan setlementistä, jossa toiminta on kehitetty. (Joensuun Setlementti ry 2013, 2.) Käynnistyvän tyttötyön on tarkoitus tukea Joensuun seudulla asuvien tyttöjen hyvinvointia, itsetuntoa ja minäkuvan rakentumista ja toiminta tuleekin tarjoamaan tytöille oman koontumis- ja toimintatilan, jossa he voivat oleilla ja oppia uusia asioita ja kasvaa juuri omanlaisikseen yksilöiksi. (Joensuun Setlementti ry 2013, 1.) Joensuun Setlementti ry tulee varmasti useammalle tutuksi, kun toiminta alkaa aktiivisemmin ja sitä aletaan mainostaa. Uskon, että juuri tämänkaltaiselle toiminnalle on Joensuussa tarvetta ja kysyntää!

3 TAUSTATEORIOITA

Opinnäytetyön keskeiseen tietoperustaan kuuluu sukupuolisensitiivisyys, tyttötyö, arviointi sekä sosiaalinen arviointi. Taustateoriat ovat keskeisellä sijalla opinnäytetyössä, sillä ilman niiden ymmärrystä arviointimallia olisi vaikeaa tehdä. Taustateorioista tyttötyö sekä sukupuolisensitiivinen työote ovat tärkeitä, sillä näitä työmuotoja Joensuun Setlementti ry:n Tyttöjen Tuvalla tullaan toteuttamaan. Toiminta muodostuu näiden teemojen ympärille ja sitä laajennetaan kohderyhmän mukaisesti ainakin monikulttuuriseen tyttötyöhön, sillä Joensuun seudulla on paljon monikulttuurisia nuoria. Sukupuolisensitiivinen työote tulee olemaan työmuotona yksi tärkeimmistä, sillä se kuuluu vahvasti Setlementtiliiton toimintoihin ja sitä toteutetaan setlementtiliikkeen

toimesta monessa muussakin kaupungissa. Näiden työmuotojen ymmärtämisellä pyrin luomaan arviointimallia, joka edellyttää arvioinnin tarkoituksen ymmärtämisen sekä arviointiin liittyvien teorioiden hallintaa. Arviointiin liittyvä tietoperusta on tärkeintä osaamista työssäni, jotta pystyn luomaan arviointimallin.

3.1 Tyttötyö

Tyttötyötä on tehty Suomessa jo vuosikymmeniä, mutta viimeisen kymmenen vuoden aikana tällä saralla on aktivoitunut uudelleen. Nyt tyttötyötä on tehty Suomessa noin kymmenen vuotta ja vuonna 1999 Settlementiliikkeen Upea Minä – tyttötyöhankkeen innostamana syntyi ensimmäinen Tyttöjen Talo Helsinkiin. Muualle Suomeen tyttötyötä alettiin saada 2000-luvun alkupuolella talo-toimintana kuten myös Isosisko- Pikkusisko toimintana sekä Tyttöjen Tupa muodossa. Tämän tyyppisen toiminnan lisäksi tyttötyötä tehdään monin eri menetelmin erilaisina ryhminä kuntien, järjestöjen ja seurakuntien toimesta. (Mulari & Eischer & Uusitalo-Herttua 2012, 6.) Moni on varmasti törmännyt tyttötyön eri muotoihin omilla paikkakunnillaan, sillä tyttötyötä on ollut olemassa jo jonkun aikaa.

Tyttötyön tärkeys huomattiin 1990-luvun jälkipuolella nuorisotaloilla. Nuorisotalot olivat tavoittaneet huomattavasti enemmän poikia ja taloista oli tullut enemmän heidän valtakuntaansa. Tytöt nuorisotaloilla olivat useimmiten sivustakatsojia tai tyttöystävinä mukana. Poikien suuri kävijämäärä taloilla vaikutti myös talojen toiminnan tarjontaan, eikä tytöille monesti ollut heitä kiinnostavaa toimintaa. Myös poikien yleistä harrastustoimintaa tuettiin enemmän julkisilla varoilla kuin tyttöjen toimintaa. Tytöille suunnattu nuorisotyö oli siis tarpeen. (Mulari ym. 2012, 7-8.)

Tytöille onkin alettu järjestää tiloja, mihin he voivat kokoontua yhdessä juttelemaan, harrastamaan ja tekemään ”tyttöjen juttuja”. Tyttöjä on osallistettu myös tilojen suunnitteluun ja toteutukseen, minkä seurauksena on saatu varsin erilaisia, nuorisotaloista poikkeavia, tyttöjen tiloja. Tytöille suunnatut tilat ovat matalan kynnyksen paikkoja, joissa sosiaalinen nuorisotyö ja nuorten naisten kasvun tukeminen on tärkeää. Tyttötyöllä tuetaan etenkin erityisen tuen tarpeessa olevia tyttöjä. (Mulari ym. 2012, 8.)

Tyttötyön on tarkoitus tukea ja kannustaa tyttöjä vaikuttamaan omaan elämäänsä, yhteisöön sekä yhteiskuntaan. Työmuotoina käytetään monenlaisia erilaisia menetelmiä kohderyhmän tarpeet huomioiden. Menetelminä voi olla esimerkiksi kahvila toiminta, erilaiset kerhot ja ryhmät, avoin toiminta tai jokin muu vastaava. Ryhmässä muiden tyttöjen kanssa työskentely tukee vuorovaikutustaitoja sekä luo tukiverkoston, jonka sisällä asioita voi pohdiskella vapaasti. (Mulari ym. 2012, 9.) Tyttöjen taloissa tehtävä työ on sosiaalista nuorisotyötä. Sosiaalisessa nuorisotyössä on tärkeää, että tyttöjä kohdataan omana itsenään. Tyttöjä myös tuetaan löytämään arjen voimavaroja sekä arvostamaan itseään ja naiseuttaan. Sosiaalisessa nuorisotyössä pidetään tärkeänä kohdata ihmisiä arvokkaina, sukupuolisensitiivisesti ja uskoa ihmisten omiin voimavaroihin yhteisöllisyyttä vaalien. Tyttöjen taloilla tehdään sosiaalista hyvinvointia sekä terveyttä edistävää Setlementtityötä ja alusta asti toimintaan on haluttu saada mukaan erityistä tukea tarvitsevia tyttöjä. (Eischer & Tuppurainen 2011, 12.) Tyttötyössä on tärkeää, että tytöt voivat saada tukea vertaisiltaan, aikuisilta sekä myös muulta tarvittavalta henkilökunnalta. Tuen saaminen ja tukiverkoston olemassa olo on tärkeää hyvinvoinnin ja kasvun tukemisessa. (Eischer ym. 2011, 72.)

Joensuun Setlementti ry:n Isosisko- ja Tyttöjen Tupa toiminnassa tulee painottumaan samankaltaiset asiat ja tyttöyden tukeminen on yhtäläillä tärkeää. Isosisko- ja Tyttöjen Tupaakin perustettaessa on tärkeää, että tyttöjen oma ääni saadaan kuuluviin ja pystytään järjestämään juuri kohderyhmälle sopivaa toimintaa ja sopivia tiloja. Joensuun Setlementti ry:n Isosisko- ja Tyttöjen Tupa tulee ottamaan aktiivisesti huomioon monikulttuuriset tytöt ja heidän tarpeensa. Erityisenä kohderyhmänä ovat etenkin venäläiset tytöt. (Joensuun Setlementti ry 2013, 1-3.) On hienoa, että heille tulee oma paikka, missä he voivat kokoontua. Uskon, että he myös haluavat tällaisia tiloja ja mahdollisuuksia.

Tyttötyön tarpeellisuutta voidaan perustella myös median luomien ulkonäköpaineiden ja odotusten vuoksi. Media herättää nuorissa paljon kiinnostusta ja sinne on yhä helpompi uppoutua. Tyttöjen ja median suhde herättää aikuisissa paljon huolta. Medialla tarkoitan tässä yhteydessä Internetiä, televisiota sekä lehtiä. Media vaikuttaa paljon tyttöjen identiteetin rakentumiseen. Median kautta he saavat omia uusia tiloja esimerkiksi Facebookista, mutta samaan aikaan sieltä voi löytyä seksuaaliseen ahdiste-

luun tai syömishäiriöihin liittyviä sivuja. Media tuo nuorten naisten elämään paljon epärealistisia ajatuksia ja odotuksia aikuisuudesta sekä siitä millainen naisen tulisi olla. Tyttötyön tarkoitukset ja tavoitteet tukea nuorten kasvua juuri omanlaiseen naiseuteen tulevatkin tänä päivänä tarpeen ja nuorten tulee ymmärtää median rooli yhteiskunnassamme. (Laukkanen & Mulari 2011, 174.)

3.2 Sukupuolisensitiivisyys

Sukupuolisensitiivisyys tyttötyössä on tyttöjen tukemista kasvamaan yksilöiksi. Sukupuolisensitiivisen työtteen tarkoituksena on ottaa huomioon sukupuolen monimuotoisuus sekä sen erilaiset vaikutukset nuoren kasvussa. Sukupuolisensitiivisyyteen kuuluu huomioida seksuaalisesta monimuotoisuudesta, minkä tarkoituksena on tukea nuorta kasvamaan juuri omanlaiseen sukupuoliseksi ja seksuaaliseksi persoonaksi. (Mulari ym. 2012, 10.) Sukupuolisensitiivisyys pitää sisällään ajattelutavan, joka arvostaa sukupuolen sekä seksuaalisuuden moninaisuutta, eikä heteroseksuaalisuutta pidetä ainoana mahdollisuutena (Anttonen 2007, 11).

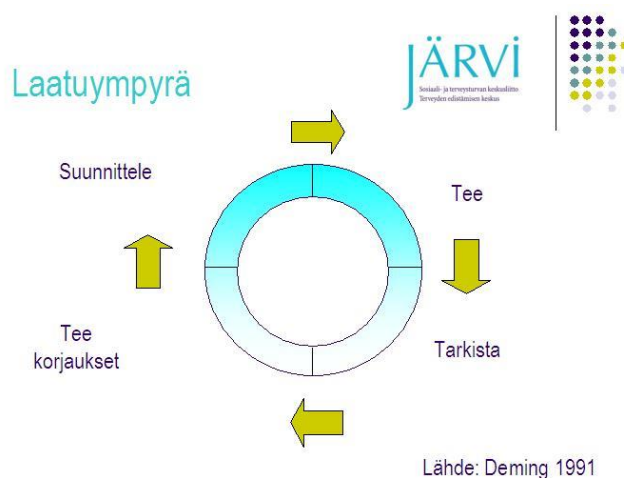
Sukupuolisensitiivisessä työssä on tärkeää että, työntekijä tunnistaa omia arvojaan, asenteitaan sekä normejaan, jotta tietoisuus sukupuolisensitiivisestä työtteestä on mahdollinen. Avainasemassa on tasaveroinen kohtelu, kohtaaminen, kannustaminen sekä tukeminen. (Anttonen 2006, 26.) Tasa-arvoinen kohtelu pitää sisällään kohtelun, mihin ei sisälly stereotyyppien luomia käsityksiä siitä, mitä esimerkiksi tyttö/poika voi tehdä ja mitä ei, tai minkälainen tytön/pojan kuuluu olla. Tyttöys ja poikuus voivat tänä päivänä olla moninaisia ja toteutua eri tavoin. Jokaisella tytöllä ja pojalla on oikeus toteuttaa ihmisyytään hyväksi kokemallaan tavalla. (Gjerstad & Lesojeff 2012, 164.)

Sukupuolisensitiivistä työtettä toteutetaan setlementtiliikkeen ja Setlementtiliiton järjestämässä tyttötyössä ympäri Suomea, ja se kuuluu tiivisti Setlementtiliiton toimintamalleihin (Eischer & Tuppurainen 2011, 15–16). Setlementtinuorten liitto on kehittänyt sukupuolisensitiivistä nuorisotyötä Suomessa merkittävästi (Anttonen 2006, 26). Sukupuolisensitiivisessä työtteessä on tärkeää, että ei ole olemassa yhtä oikeaa mallia, minkä mukaan naiseus/mieheys rakentuu. Sukupuolisensitiivisyyttä ei tule sekoittaa radikaaliin sukupuolineutraalisuuteen. Sukupuolisensitiivinen kasvatus ei

salaa lapselta sukupuolta tai siihen liittyviä asioita. Sukupuolisensitiivisessä työssä pyritään tukemaan lapsen sukupuoli-identiteettiä ja painotetaan sen tärkeyttä persoonan kehityksessä. Sukupuolisensitiivisessä työssä Tyttöjen Taloilla tuetaan tyttöä tulemaan näkyväksi itselleen sekä muille, jota hän löytäisi oman ”äänensä” sekä paikkansa yhteisössä. Sukupuolisensitiivinen työote tyttötyössä on siis kaikin puolin omanlaisen tyttöyden tukemista sekä löytämistä ja siihen kasvamista. Tyttöjen Taloilla tehtävä sukupuolisensitiivinen työ on yhteydessä naistietoisesta tyttötyön kanssa, mikä tarkoittaa tietoisuutta sekä ymmärrystä naiseudesta, naiseksi kasvamisesta sekä naisena olemisen historiallisesta ulottuvuudesta. Naistietoisuudella pyritään ymmärtämään yhteiskunnallisia arvoja sekä aikaan sidottuja malleja ja muita naiseuteen liittyviä tapoja ja keskustelemaan niistä ja löytämään omanlaisen naiseus. (Eischer & Tuppurainen 2011, 15–16.)

3.3 Arviointi

Arviointi kuuluu kiinteänä osana kehittämistyöhön, ja sen avulla pystytään tutkimaan toiminnan tavoitteellisuutta ja toimivuutta. Arviointi helpottaa toiminnan korjaamista ajoissa, mikäli siihen on tarvetta. Arvioinnin avulla saadaan tietoa siitä mihin suuntaan ollaan menossa. Arviointi on usein prosessimaista ja jatkuvaa ja sitä voidaan kuvata laatuympyrällä. Laatuympyrä on kehä, jonka ympärillä on toiminta, arviointi, korjaukset, suunnitelmat ja taas toiminta. Sen avulla voidaan ymmärtää helposti arvioinnin luonnetta ja prosessimaisuutta. (SOSTE 2013a.)

Kuvio 2: Laatuympyrä (SOSTE 2013a).

Arvioinnin tulisi olla osana toimintaa aivan alusta saakka, suunnitteluvaiheesta lähtien. Arvioinnin perustana on ymmärrys asiasta, jota halutaan arvioida. Arvioinnista saatua tietoa voidaan käyttää toiminnan kehittämiseen, laajentamiseen tai toiminnasta luopumiseen sekä vaikuttavuuden osoittamiseen. Arvioinnin voidaan katsoa myös olevan yksi väline, minkä avulla voidaan perustella tehtyjä valintoja. (Aalto-Kallio & Saikkonen & Koskinen-Ollonqvist 2009, 9.) Arviointi palvelee ensisijaisesti arvioitavaa kohdettaan, mutta siitä hyötyvät useimmiten myös muut ammattilaiset tai organisaatiot. Arvioinnin tarkoitus ja tarve on myös muistettava suhteuttaa olemassa oleviin resursseihin. (Emt. 2009, 10.)

Arviointia suunniteltaessa on ensimmäiseksi mietittävä mitä arvioidaan, miksi arvioidaan ja kenelle arviointia tehdään. Arvioinnin suunnan on oltava selvä, jotta arvioinnista tulisi mahdollisimman palveleva tekijälleen. Arviointia suunnitellessa tulee myös pohtia mitä tietoa tarvitaan ja kuinka tieto aiotaan hankkia. (SOSTE 2013a.)

Arvioinnin toteutuksesta laaditaan arviointisuunnitelma. Arviointisuunnitelma vastaa arvioinnin toteutukseen liittyviin kysymyksiin. Arviointisuunnitelmassa määritellään ensimmäiseksi tarkoitus, tavoite ja kohde. Näiden kolmen asiakokonaisuuden avulla tehdään loppuarviointisuunnitelma, mikä vastaa myös arvioinnin toteutukseen liittyviin kysymyksiin kuten arvioinnin rajaukseen, arvioinnin syihin, siihen mitä halutaan arvioida, millaista tietoa tarvitaan, keneltä kerätään ja niin edelleen. Arviointisuunnitelman jälkeen jatketaan kohti arviointia. (RAY 2013, 4.) Arviointi voidaan toteuttaa ulkopuolisen tahon tekemänä tai organisaation sisäisenä (Borg & Högnabba & Kilponen & Kopisto & Korteniemi & Paananen & Pietilä 2008, 15).

Suomen Arviointiyhdistys ry on luonut arvioinnille eettiset periaatteet. Eettisyys arvioinnissa on asiakkaan itsemääräämisoikeuden kunnioittamista, oikeudenmukaisuutta, uskollisuutta ja mahdollisen haitan välttämistä. Arviointi on siis eettisesti kestävää toimintaa ja arvioinnin eettisyys on tarpeellinen osa arvioinnissa. (Atjonen 2011.) Arvioinnin eettiset periaatteet on luotu kehittämishankkeen pohjalta ja niitä voi soveltaa projektitasoiseen itsearviointiin. Arviointiyhdistys loi arvioinnin nelikentän, joka koostuu arvioinnissa läsnä olevista kokonaisuuksista. Nelikenttä on eräänlainen kokonaisuus arvioinnin eri alueista, joista arvioitsija joutuu olemaan vastuullinen. Nelikenttään kuuluu neljä paria, jotka kuvaavat kunkin aiheen sisältöä; arvioitsija-totuus, arvi-

oitava-oikeudenmukaisuus, arviointiprosessi-osaaminen sekä arviointitulovastuullisuus. (Mäkinen & Uusikylä 2003, 15–16.) Näiden neljän eri kentän avulla arvioinnista tulee totuudenmukaista ja arvioitsija muistaa pysyä totuudessa, arvioitava kohdataan oikeudenmukaisesti ja itse prosessi on osaavasti toteutettu ja tuloksesta ollaan vastuussa. Nelikenttä on hyvä muistutus arviointiin liittyvästä vastuusta.

Arviointiin voi käyttää erilaisia menetelmiä, ja arviointia voidaan tehdä eri kohderyhmille. Opinnäytetyössä kokoon arviointimallia, jonka tarkoituksena on saada kehitetty toiminta arvioitavaksi. Arviointimalli keskittyy itsearviointiin sekä palautteen keräämiseen asiakasryhmiltä ja ohjausryhmältä. Palautteen ja itsearvioinnin tarkoituksena on saada toiminta arvioitua laajasti, jotta toimintaa olisi mahdollista perustella sekä kehittää jatkoa ajatellen. Arviointi on tärkeä osa toiminnan jatkuvuuden kannalta ja rahoittajakin vaatii rahoittamaltaan toiminnalta arviointia, jotta toiminnan tarpeellisuus pystytään osoittamaan. Arviointimalli on siis konkreettisesti malli, missä kerrotaan kuinka arviointi tehdään. Arviointimalli on word- tiedosto. Arviointimallissa keskitytään toiminnan arviointiin. Toiminta, jota arvioidaan, on alkava Isosisko- ja Tyttöjen Tupa toiminta. Alkavaa toimintaa ja sen tavoitteiden toteutumista, asiakkaiden tyytyväisyyttä, asiakkaiden toiveita, tilan toimivuutta ja muuta arvioidaan erilaisilla menetelmillä, joita olen kerännyt arviointimalliin. Arviointimallista siis hyötyvät niin työntekijät, hallituksen jäsenet, asiakkaat kuin vapaaehtoisetkin, sillä arvioinnista saadaan tietoa, minkä avulla toimintaa tarkastellaan.

4 PROSESSIN KUVAUS

Arviointimallin luomiseen liittyy paljon eri vaiheita ja seuraavassa kappaleessa on tarkasteltu kyseisiä vaiheita yksityiskohtaisesti. Arviointimallin luominen on haastavaa ja haastavuutta lisää se, että toimintaa ei vielä ole. Tämä arviointimalli on siis eräänlainen ehdotus siitä, miten toimintaa voidaan tulevaisuudessa arvioida ja millaisia menetelmiä siinä voidaan käyttää. Malli on kuitenkin vain yksi ehdotus ja muitakin hyviä tapoja varmasti löytyy. Opinnäytetyön sekä arviointimallin teko lähti käyntiin kun teimme opinnäytetyösopimukset keväällä 2013 ja syvennyin valtakunnallisen

Setlementtiliiton periaatteisiin sekä toimintatapoihin. Valtakunnallisen setlementtiliikkeen tunteminen on tärkeää, sillä paikallinen Joensuun Setlementti ry noudattaa samoja periaatteita ja käyttää paljon samoja työmenetelmiä, kuten esimerkiksi sukupuolisensitiivinen sosiaalinen nuorisotyö. Taustaselvitysten jälkeen olen perehtynyt arviointiin liittyvään teoriaan ja jo olemassa oleviin malleihin, joita voin hyödyntää Joensuun Setlementti ry:n arviointimallin luomisessa. Taustateoriat ja jatkuva perehtyminen kulkevat koko prosessin läpi mukana. Taustateorioihin perehtymisen ohella toteutin ryhmähaastattelun Joensuun Setlementti ry:n hallituksen jäsenille. Ryhmähaastattelun avulla sain tietoa hallituksen toiveista sekä ajatuksista arviointiin liittyen. Olen myös ottanut yhteyttä Tampereella toimivaan Ahjolan Isosisko- ja Tyttöjen Tupaan, missä on samankaltaista toimintaa kuin Joensuuhun ollaan järjestämässä. Ahjolasta saatu tieto auttaa myös Joensuun Setlementti ry:n arviointimallin tekoon. Kaiken toiminnan ohella olen keskustellut paljon ystäväieni kanssa, mitä he ajattelevat arviointimallista ja olen saanut sieltä paljon ideoita arvioinnin tekoon. Muiden ihmisten esittämät kysymykset opinnäytetyöstäni ovat myös auttaneet selventämään omia ajatuksiani. Olen huomannut kuinka paljon olen jo nyt oppinut ja kuinka nopeasti tämä prosessi lähti käyntiin. Arviointimallia tehdessä olen perehtynyt myös sosiaalisen tilinpidon ja sosiaalisen arvioinnin teoriaan. Sosiaalisen arvioinnin avulla haen ymmärrystä arvioinnissa käytettäviin menetelmiin. Sosiaalinen arviointi on yksi tehokas menetelmä, jota moni Setlementtiliitto käyttää. Sosiaalinen arviointi on varmasti myös oman oppimisen kannalta tärkeä menetelmä, sillä se on minulle aivan uusi. Sosiaalista arviointia käytän muiden menetelmien kanssa luodessani arviointimallia ja hyödyin siitä etenkin arviointia suunniteltaessa.

4.1 Ryhmähaastattelu

Valitsin ryhmähaastattelun tiedonkeräysmenetelmäksi, sillä se tuntui sopivan parhaiten tilanteeseeni. Ryhmähaastatteluun minun ei tarvinnut kerätä erikseen ryhmää, vaan ryhmä oli valmiina ja ryhmähaastattelu oli tehokkain toteuttaa myös aikataulullisista syistä. Ryhmähaastattelun avulla sain kaikkien äänen kuuluviin yhden tunnin aikana ja asiat tulivat käsiteltyä helposti. Ryhmä oli jo valmiiksi ”hitsautunut” yhteen, mikä myös helpotti tilanteen järjestämistä ja uskon, että jokainen uskalsi sanoa mieliteensä ryhmässä. Ryhmänä toimi Joensuun Setlementti ry:n hallitus, josta paikalla

oli seitsemän henkeä. Ryhmän koko oli juuri sopiva haastatteluuni ja keskustelua syntyi hyvin. Valitsin Joensuun Setlementti ry:n hallituksen ryhmähaastattelun kohteeksi, sillä Joensuun Setlementti ry toimi opinnäytetyön sekä arviointimallin tilaajana. Halusin saada heidän odotuksensa ja ajatuksensa esille haastattelussa, jotta pystyisin vastaamaan heidän odotuksiinsa työn suhteen. Ryhmähaastattelu oli 26.2.2013 ja haastatteluun oli varattu tunti aikaa. Nauhoitin haastattelun, jotta pystyin palaamaan siihen vielä jälkikäteen ja käymään tuloksia tarkemmin läpi.

Ryhmähaastattelun toteutus tiedonkeräämiseen oli erityisen tärkeää, sillä sain sen avulla tietoa Joensuun Setlementti ry:n hallituksen toiveista ja ajatuksista tulevasta arviointimallista. Ryhmähaastattelun avulla tiesin, mitä hallitus odotti arvioinnilta ja millaiseen arviointityöhön he ovat valmiina. Ryhmähaastattelusta saadun tiedon avulla pystyin kohdentamaan arviointimallin juuri Joensuun Setlementti ry:n tarpeita vastaavaksi.

Ryhmähaastattelu on toimiva sekä tehokas tiedonkeräysmenetelmä, minkä avulla tietoa saadaan paljon. Ryhmähaastattelun avulla tietoa on mahdollista saada enemmän kuin esimerkiksi yksilöhaastattelun avulla. Ryhmähaastatteluun osallistujat voivat yhdessä keskustella asetetusta teemasta ja keskustelun avulla haastateltaville saattaa tulla paljon sellaisia asioita mieleen, mitä yksilöhaastattelussa ei välttämättä tulisi. Ryhmähaastattelutilanne on melko vapaamuotoinen, mutta on kuitenkin tärkeää, että keskustelu pysyy asiassa. (Eskola & Suoranta 2000, 94–98.)

Olin suunnitellut ryhmähaastattelurungon etukäteen (LIITE 1). Ryhmähaastattelukysymysten sekä haastattelun suunnittelu helpotti itse haastattelutilannetta. Haastattelun aluksi kerroin vähän itsestäni ja opinnoistani. Jännitin haastattelua melko paljon ja luulen, että se hieman hidasti haastattelun kulkua. Haastattelukysymykset olivat mielestäni hyviä, mutta ehkä ne olisivat voineet olla hieman monipuolisempia.

Jaoin haastattelun neljään osaan, josta ensimmäinen osa käsitteli arviointia yleisesti. Ensimmäiset kysymykseni olivat melko saman aihealueen kysymyksiä ja toistivat hieman itseään, mutta niiden avulla sain varmistusta asioihin. Ensimmäiseksi kuitenkin kysyin lämmittelykysymyksenä mitä sanasta arviointimalli tulee heille mieleen. Se oli hyvä kysymys ja sen avulla keskustelu lähti käyntiin. Sen jälkeen siirryin ensim-

mäiseen osioon. Kysymykset koskivat sitä, mitä asioita he haluavat arvioida, minkä arvioiminen vie hanketta eteenpäin, miksi arvioidaan ja mitä arvioinnilla tavoitellaan. Ensimmäinen haastattelun osa meni hyvin ja keskustelijat aktivoituivat pikkuhiljaa.

Toisessa osassa kysyin tietoon ja tiedon keräämiseen liittyviä seikkoja. Halusin tietää millaista tietoa tarvittaisiin ja miten sitä tulisi kerätä heidän mielestään. Mietimme myös sitä keneltä tietoa tullaan keräämään. Kolmannessa osiossa keskustelimme, siitä milloin tietoa kannattaisi kerätä ja kuinka usein. Pohdimme myös miten saatua tietoa käsitellään ja kuinka arvioinnin tekoon liittyvää vastuuta jaetaan yhteisössä. Neljännessä ja viimeisessä osassa pohdimme arviointiin liittyviä resursseja sekä ulkoistamista.

Tein haastattelurungon RAY:n itsearviointioppaan avulla. Perehdyin myös muuhun tietoon arvioinnista sekä arviointimallien teosta, jotta ymmärtäisin, mikä on tärkeää. Sen jälkeen tein haastattelurungon ja toteutin haastattelun.

4.2 Ryhmähaastattelun tulokset

Haastattelun tuloksena sain paljon tietoa arvioinnista ja sen tavoitteista. Ryhmähaastattelun purkaminen oli mielenkiintoinen osa prosessia ja sen kuuntelu uudelleen ja uudelleen opetti joka kerralla jotain erilaista. Purin haastattelun kirjalliseen muotoon. En litteroinut haastattelua sana sanalta, sillä en kokenut sitä tarpeelliseksi. Haastattelusta saadut tulokset tulivat muutoinkin selville.

Hallituksen jäsenet toivoivat systemaattista arviointia seuraavaksi kolmeksi vuodeksi, minkä avulla saadaan perusteltua tietoa toimintaa varten. Asiakkaiden näkökulma korostui haastattelussa ja sen avulla hallituksen jäsenet uskoi saavansa selville saavutetaanko niitä asioita, joita tytöt tarvitsevat. Arvioinnin yhtenä tavoitteena oli myös palvella rahoittajaa yhtä lailla kuin hallitustakin.

Hallituksen jäsenet halusivat, että arviointi tuottaisi tietoa, mistä käy ilmi tavoitteiden toteutuminen. Arvioinnin tulee siis näyttää toteutuvatko asetetut tavoitteet ja tuottavatko ne sellaista tietoa, minkä avulla kyseisiin tuloksiin päästään. Arvioinnilla tavoit-

tellaan tulevaisuutta sekä arvioidaan tehtyä työtä, toimintaa sekä strategiaa. Arvioinnin odotetaan olevan osaltaan myös toiminnan dokumentointia, jonka avulla voidaan huomata toiminnassa tapahtumia muutoksia vuosi vuodelta.

Arvioinnilla halutaan myös kuvata toiminnan lähtötilannetta ja mitä on loppujen lopuksi saavutettu. Hallitus uskoi arvioinnin olevan osa tulevaisuutta, toimintakertomuksien jäädessä historiaan. Senkin takia arviointisuunnitelman on oltava valmiina heti kun toiminta alkaa. Arvioinnin todettiin myös lisäävän toiminnan uskottavuutta ja sen tulisi hallituksen mukaan olla eräänlainen itsestänselvyys toimintaa suunniteltaessa sekä järjestettäessä. Arvioinnin ajateltiin myös takaavan toiminnan laatua ja tukevan oppimista. Hallitus myös odottaa arvioinnin tuottavan tietoa, mikä vastaa kysymyksiin toimintaympäristöstä, kävijöiden kokemuksista, kohderyhmän erityistarpeista, työn näystä sekä sapluunasta, minkä mukaan toimitaan. Tämän tiedon avulla toimintaa on hallituksen mielestä mahdollista kehittää. Joensuun settlementin erityisenä kohderyhmänä ovat maahanmuuttajatytöt. Arviointia ja uutta tietoa tarvitaan siis siitäkkin näkökulmasta, jotta tarpeisiin osataan vastata.

Hallituksen mukaan tietoa tulee kerätä monin eri menetelmin, eikä yksi menetelmä tule riittämään. Tiedon tulee olla monipuolista sekä kattavaa, jotta arviointi ajaisi asiansa.

Arvioinnin vuosikellopohjasta hallitus ei kuitenkaan vielä osannut sanoa mitään, sillä varsinaista toimintaa ei vielä ole. Hallitus koki ongelmalliseksi ja haastavaksi suunnitella arviointia tässä vaiheessa. Pääasia kuitenkin oli, että arvioinnista ei saa tulla liian raskasta, toiminnan pienuuden vuoksi, mutta arviointia on kuitenkin oltava. Ensimmäiseksi konkreettiseksi arviointi kerraksi hallitus asetti syyskuun. Silloin on tarkoitus käyttää arviointimallia ja kerätä tietoa siihen mennessä tehdystä työstä. Tiedon avulla pystytään perustelemaan toiminnan tarpeellisuutta.

Arviointia ja arviointimallia tulee käyttämään työntekijä. Joensuun Settlementti ry palkkaa kaksi työntekijää, kehittäjän ja ohjaajan. Kehittäjä tulee vastaamaan arvioinnin toteutumisesta. Kehittäjä vastaa myös kerätyn tiedon analysoinnista sekä yhteenvedosta yhdessä hallituksen kanssa.

Arvioinnin tuloksista hallitus haluaa tiedottaa mahdollisimman laajasti ja voidaan ajatella, että ainakin jäsenistö sekä tyttötyötoimijoiden verkosto kuulee saadusta tiedosta. Tuloksista kerrotaan myös Settlementiliiton suuntaan.

Arviointia ei aiota varsinaisesti ulkoistaa, mutta eri korkeakoulujen opinnäytetöille ja muille lopputöille ollaan avoimia. Arviointiin ei ole myöskään budjetoitu rahaa.

Tällaisia tuloksia sain ryhmähaastattelusta. Sain ryhmähaastattelusta paljon tietoa ja onnistuin siinä mielestäni loppujen lopuksi ihan hyvin. Näiden tietojen avulla toteutin arviointisuunnitelman arviointimalliin. Suunnitelmasta käy ilmi miksi halutaan arvioida, mitä halutaan arvioida, arvioinnin vastuuhenkilöt ja niin edelleen (Näky 2 2013a). Haastattelun tiedot olivat tärkeitä, sillä ilman niitä arviointisuunnitelman tekeminen olisi ollut hyvin vaikeaa.

4.3 Tietoa arviointimalleista

Olen kerännyt olemassa olevaa tietoa arviointimalleista, sillä se helpottaa Joensuun mallin suunnittelussa. Tiedon kerääminen on tärkeä osa opinnäytetyötä ja arviointimallin tekoprosessia. Käytän osia jo olemassa olevista malleista Joensuun Settlementti ry:n malliin ja pyrin avaamaan näitä malleja ja niiden painopisteitä seuraavassa kappaleessa. Olemassa olevaa tietoa arviointimalleista ja niiden teosta on paljon. Olen käyttänyt arviointimallissani RAY:n itsearviointiopasta, Tampereen Isosisko- ja Tyttöjen Tuvan Ahjolan mallia, sosiaalisen tilinpidon ja sosiaalisen arvioinnin menetelmiä sekä Suomen Sosiaali ja Terveys ry:n järjestöarviointia. Tampereen Isosisko- ja Tyttöjen Tuvalta Ahjolasta kysyin sähköpostitse kuinka he arvioivat toimintaansa. Muu tieto on peräisin kirjallisista lähteistä sekä eri internet sivuilta. Mielestäni näiltä tahoilta löytyi paljon hyvää tietoa ja eri näkökulmia siihen kuinka toteutan Joensuun Settlementti ry:lle arviointimallin. Nämä eri sivut ovat hyvin monipuolisia ja niiden avulla voi oppia paljon uutta. Jo olemassa oleva tieto arviointimalleista on ollut tärkeää ja olen oppinut sitä kautta todella paljon. Olen myös ymmärtänyt näiden lähteiden kautta, mitä arviointimalli tarkoittaa ja mitä sillä haetaan. Jo olemassa olevaa tietoon on aina hyvä perehtyä sillä tietoa on paljon.

4.3.1 Raha-automaattiyhdistyksen itsearviointiopas

RAY on tehnyt itsearviointioppaan nimeltään ”Vaikuttavaa! Järjestötyön tulokset näkyviin. Itsearviointi toiminnan kehittämisen välineenä.” Opas on tarkoitettu siis järjestötoimijoille, mutta siitä on varmasti hyötyä myös muille, jotka haluavat perehtyä itsearviointiin. Oppaassa kerrotaan arvioinnin teosta, ja se vastaa arviointiin liittyviin kysymyksiin. Oppaassa on tarkka kuvaus siitä, kuinka arviointisuunnitelma kannattaa tehdä ja mitä asioita tulee ottaa huomioon. Oppaassa on myös erilaisia malleja, minä avulla itsearviointia voi toteuttaa. Mallin voi valita omien tarpeiden ja ajallisten resurssien mukaan. Pääpaino kuitenkin on siinä, että arviointi on tärkeää ja se tulee muistaa tehdä. Mielestäni RAY:n materiaali on perusteellinen ja valitsin sen koska siinä on ajankohtaista tietoa itsearviointiin tueksi. Materiaali on myös hyvin monipuolinen ja pidin siitä, että siinä on tarkat kuvakset siitä kuinka arvioinnin tekeminen tulee aloittaa. Tämä palveli minua juuri siksi niin hyvin. RAY:n materiaalista löytyy myös teoriaa arviointiin liittyvistä käsitteistä sekä arvioinnin kohdentumisesta. RAY:n materiaalia hyödynsin myös ryhmähaastattelun rungossa sekä arviointimenetelmiä valitessani.

4.3.2 Tampereen Isosisko- ja Tyttöjen Tuvan Ahjolan malli

Otin yhteyttä Tampereen Isosisko- ja Tyttöjen Tupa Ahjolaan sähköpostitse ja puhelimitse arvioinnista kiinnostuneena. Valitettavasti en kuitenkaan saanut vastauksia arvioinnin toteutuksesta herääviin kysymyksiin työntekijöiltä itseltään. Sain kuitenkin joitakin vastauksia Tampereen Isosisko- ja Tyttöjen Tuvan toimintakertomuksesta. Toimintakertomus ei kuitenkaan täysin vastannut kysymyksiini. Olisin tarvinnut enemmän tietoa arvioinnissa käytettävistä menetelmistä ja niiden toimivuudesta.

Tampereella on ollut Isosisko- ja Tyttöjen Tupa toimintaa jo vuodesta 1998. Toiminta käynnistettiin aluksi projektina Raha-automaattiyhdistyksen tuella. (Ahjola 2013a.) Aluksi toiminta oli osa Ahjolan nuorisotyötä. Tämän jälkeen toiminta on laajentunut ja ensimmäiset työntekijät tulivat Ahjolan Isosisko- ja Tyttöjen Tupa toimintaan vuonna

2001. (Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoiminta 2013, 2.) Ahjola arvioi ja kehittää toimintansa jatkuvasti tapahtumien ja toimintojen suunnittelu- ja purkupalavereissa. Isosisko- ja Tyttöjen Tupa toiminnasta arviointi toteutettiin SWOT -analyysin avulla. Tapahtumista ja leireiltä palautetta kerättiin erilaisilla menetelmillä pikkusiskoilta. Arviointia toteutettiin myös erilaisten opinnäytetöiden avulla. (Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoiminta 2013, 14.) Tapahtumien ja leirien erilaisista palautteenkeräysmenetelmistä ei toimintakertomuksessa ollut kuitenkaan kerrottu.

Joensuun Setlementti ry:n toiminnassa tullaan käyttämään samankaltaisia menetelmiä. Etenkin SWOT –analyysi on tehokas menetelmä arvioinnin toteuttamiseen ja se löytyy myös Joensuun Setlementti ry:n arviointimallista. Opinnäytetöitäkin varmasti tullaan tekemään Joensuun Setlementti ry:lle toiminnan onnistumisesta ja muista ajankohtaisista aiheista.

4.3.3 Sosiaalinen tilinpito ja sosiaalinen arviointi

Sosiaalinen tilinpito ja sen nykytilan selvittäminen opinnäytetyössäni oli tärkeää, koska Joensuun Setlementti ry:n hallitus toivoi minun käyttävän osittain sosiaalisentilinpidoon teoriaa ja menetelmiä. Selvitin Sosiaalisen tilinpidoon muutosta ja sitä kuinka se on siirtynyt sosiaaliseksi arviointiksi. Eniten opinnäytetyössäni ja arviointimallissa hyödyin sosiaalisen arvioinnin teoriasta, sillä se lisäsi ymmärrystäni arvioinnin merkitystä kohtaan.

Sosiaalinen tilinpito on työkalu, jonka avulla organisaatiot voivat mitata toiminnan tuloksia sekä vaikutuksia säännöllisesti ja uskottavasti. Sosiaalisen tilinpidoon päätavoite ja ajatus on, että näkymättömätkin tulokset voidaan saada näkyviksi. Näitä näkymättömiä tuloksia ovat sosiaaliset tulokset, joita on vaikea muilla mittareilla mitata. Sosiaalisessa tilinpidossa käytetään tilinpitoon liittyvää sanastoa ja arvioitava kausi on tilikausi. Tilikauden aikana toteutetaan säännöllisesti ja suunnitelmallisesti kirjanpitoa, joka pitää sisällään erilaisia mittauksia sekä muuta tiedon keruuta. (Björk & Siltanen 2009, 2.) Sosiaalisen tilinpidoon avulla yhdistykset pystyvät kehittämään seurantaansa, dokumentointiansa ja raportointia sillä tavoin, että yhteiskunnallisia vaikutuksia pystytään näyttämään todeksi. Tämä kuitenkin edellyttää sosiaalisen kirjanpi-

don sekä tilintarkastuksen prosessia. (Develooppi 2013a.) Sosiaalinen tilinpito sopii monelle eri kohderyhmälle ja sitä voi toteuttaa esimerkiksi yhdistykset tavoitteiden ja tarkoitusten seurantaan (Develooppi 2013b).

Sosiaalinen tilinpito päättyy sosiaaliseen tilintarkistukseen. Sosiaaliseen tilintarkastukseen kootaan tilikauden aikana saadut tulokset kaikista asetetuista tavoitteista. (Develooppi 2013c.) Sosiaalisen tilintarkastuksen tulee tekemään ulkopuolinen tilintarkastaja. Viimeisenä vaiheena tulokset esitetään kaikille, jotka ovat kiinnostuneet kyseisen organisaation toiminnasta ja saaduista tuloksista. (Björk & Siltanen 2009, 6.)

Arja Airaksisen (henkilökohtainen tiedonanto 16.3.2013) mukaan sosiaalinen tilinpito on kuitenkin muuttunut sosiaalisesti arvioinniksi. Näky 2 -hanke on ollut kehittämässä sosiaalisesta tilinpidosta sosiaalista arviointia. Sosiaalinen tilinpito on hyödyllinen malli, mutta vie paljon resursseja. Näky 2 -hanke toimii näkyvien tulosten näkyväksi saamisen puolesta ja on jatkoa Näky -hankkeelle. Jyväskylän Setlementti hallinnoi hanketta ja tarkoituksena on saada menetelmiä arvioinnin keventämiseksi sekä itse sosiaalisen tilinpidon menetelmää helpommaksi käyttää. Näky 2 -hanke on myös nähnyt tarpeelliseksi muuttaa sosiaalisen tilinpidon taloudellisesta tilinpidollisesta sanastosta käytännönläheisempään sanastoon. (Näky 2 2013a.)

Sosiaalisessa arvioinnissa painotetaan, että arviointiin on laitettava riittävästi ajallisia resursseja ja vaivannäköä, jotta sosiaalisesta arvioinnista saa täyden hyödyn. Sosiaalisessa arvioinnissa on myös tärkeää, että arviointia suunnitellaan yhdessä ja sen lähtökohdat ovat kaikilla selvillä. Arviointi on vuorovaikutteinen ja osallistava prosessi, joka koskettaa monia ihmisiä. (Näky 2 2013b.) Sosiaalisen arvioinnin tueksi on luotu suunnittelupohja, jonka avulla yhdistykset voivat aloittaa omatoimisen sosiaalisen arvioinnin. Suunnitelma sisältää päämääriä, ylä-tavoitteita ja osa- sekä vaihetavoitteita. Tavoitteiden asettamisen jälkeen suunnitelmaan on mahdollista laittaa myös mittareita, joiden avulla tavoitteita saavutetaan. (Näky 2 2013c.) Sosiaalinen arviointi toteutetaan suunnitelman avulla. Toteutuksen tueksi Näky 2 -hankkeessa on suunniteltu Suuntima-työkalu, minkä avulla voi tehdä erilaisia kyselyjä. (Näky 2 2013d.) Viimeisenä sosiaalisen arvioinnin vaiheena tapahtuu saatujen tulosten hyödyntäminen.

Tulosten hyödyntämisen avuksi Näky 2 -hanke on luonut valmiit lomakkeet, joiden avulla tehdään tulosityhteenvedot. (Näky 2 2013e.)

Näky 2 -hanke on luonut arvioinnin tukemiseksi omat sähköiset palvelut. Suuntima-työkalu kuuluu yhtenä osana näihin sähköisiin palveluihin. Suuntima-työkalu on helpokäyttöinen ja ilmainen työkalu. Näky 2 -hanke järjestää myös koulutuksia asiaan liittyen. (Näky 2 2013f.) Näky 2 -hankkeen luomista materiaaleista on apua Joensuun Settlementti ry:n arviointimallia suunniteltaessa. Etenkin arviointisuunnitelman tekoon sain sieltä apua.

4.3.4 SOSTE, Suomen sosiaali- ja terveys ry

Suomen Sosiaali- ja terveys ry on kattojärjestö, johon kuuluu paljon sosiaali- ja terveysalan järjestöjä (SOSTE 2013d). Joensuun Settlementti ry kuuluu myös Sosiaali- ja terveys ry:hyn. (T. Mehtonen henkilökohtainen tiedonanto 11.4.2013). SOSTE on vahva vaikuttaja sosiaali- ja terveys alalla (SOSTE 2013d). SOSTE:n yhtenä tavoitteena on lisätä järjestöjen arviointiosaamista ja kannustaa arvioivaan ajatteluun osana kehittämistyötä. SOSTE:lta löytyy paljon materiaalia arviointiin liittyen ja se järjestää myös koulutuksia ja foorumeita. (SOSTE 2013b.)

Hyödyin myös SOSTE:n työkaluja arvioinnin suunnitteluun ja toteutukseen liittyen. Näitä työkaluja pystyin hyödyntämään Joensuun Settlementti ry:n arviointimallissa. Kyseisiä työkaluja ovat erilaiset lomakkeet ja menetelmät. Lomakkeita ja menetelmiä löytyy juuri järjestö- ja paikallisyhdistysten tueksi. SOSTE on kehittänyt myös Suunta-työkalun, mikä toimii suunnittelun ja arvioinnin apuna. Suunta-työkalua voivat kaikki halukkaat käyttää, jotka ovat vastuussa suunnittelusta ja arvioinnista. Suunta-työkalun tavoitteena on tehdä jo suunnitelmasta johdonmukainen kokonaisuus. (SOSTE 2013a.) Suunta-työkalu on vähän samantapainen työkalu kuin Näky 2 -hankkeen Suuntima - työkalu. SOSTE:lla on myös paljon käyttökelpoista teoria materiaalia arvioinnin tueksi. Teoria, mitä SOSTE:n sivustoilta löytyy, on hyvin monipuolista ja siinä otettu huomioon monta eri näkökulmaa. Itse hyödyin paljon asiakaslähtöisen arvioinnin ja itsearviointin teoriasta ja menetelmistä.

4.4 Lopuksi

Näitä taustateorioita ja tietoja hyödynsin jatkuvasti arviointimallia tehdessäni. Prosesin lopuksi syntyi arviointimalli, jota kuvaan seuraavassa luvussa. Lähetin valmiin työni ensin Joensuun Setlementti ry:lle väliarviointiin, jolloin heillä oli mahdollisuus esittää kehittämissuhteita. Sieltä sainkin hyviä ideoita, mitä vielä pohdiskelin ja toteutin. Väliarvioiden, kehittämissuhteisiin vastaamisen ja paranteluiden jälkeen sain työni valmiiksi. Arviointimallin ja opinnäytetyön valmistuttua on aika ottaa teoria ja tehty työ käytäntöön. Lopuksi lähetän valmiin ”paketin” Joensuun Setlementti ry:lle, joka tarvitsee opinnäytetyötä ja arviointimallia. Lähetän valmiin mallin ja opinnäytetyön heille sähköisessä muodossa. He ottavat sen viimeistään syyskuussa käytäntöön kun on ensimmäisen arvioinnin aika.

5 ARVIOINTIMALLI

Olen tehnyt arviointimallia samanaikaisesti raportin kanssa. Arviointimalli on kulkenut mukana koko ajan. Arviointimallin tekeminen on ollut pitkä ja monivaiheinen prosessi ja olen pohtinut ja punninnut eri valintoja, mitä siihen olen tehnyt. Seuraavissa kappaleissa käyn läpi tehtyä arviointimallia, sen rakennetta ja menetelmiä. Arviointimallin juuri näiden menetelmien valitseminen oli hankalaa, enkä ollut aivan varma olenko valinnut juuri oikeat menetelmät Joensuun Setlementti ry:lle. Kuitenkin uskon näiden menetelmien ja tämän mallin olevan hyvä työväline Joensuun Setlementti ry:n hankkeeseen ja uskon, että tämän mallin avulla arviointia on helppoa toteuttaa. Arviointimallia voi myös muokata vuosien mittaan juuri tavoitteita vastaaviksi. Menetelmiä joutuu varmasti päivittämään kun toiminta on jatkunut jonkin aikaa. Tässä mallissa on nyt kuitenkin kyse juuri tästä hetkestä eli kevästä 2013 ja toiminnan aloittamisesta ja sen arvioinnista.

5.1 Arviointimallin rakenne

Arviointimallista löytyy kansilehti, sisällysluettelo, kuusi otsikoitua kappaletta sekä lähdeluettelo. Arviointimallin kansilehden sekä sisällysluettelon jälkeen on johdanto-

luku, missä kerron arviointimallista yleisesti. Johdantoluvun jälkeen kerron Joensuun Setlementti ry:stä sekä uudesta hankkeesta ja sen tarpeesta ja tavoitteista. Sitten siirrynkin itse asiaan eli arviointisuunnitelmaan, mikä mukailee RAY:n itsearviointiopasta sekä ryhmähaastattelusta saatuja tuloksia. Arviointisuunnitelmassa olen käyttänyt myös sosiaalisen arvioinnin teoriaa. Arviointisuunnitelma on arviointimallissa erityisen tärkeä, sillä siinä käy ilmi arviointiin liittyvät toiveet, tarpeet ja kiinnostuksen kohteet. Arviointisuunnitelma ikään kuin kertoo tulevasta arvioinnista kaiken mahdollisen. Tämän jälkeen arviointimallissa on menetelmäosio. Menetelmäosiossa on menetelmiä, joita voi käyttää arvioinnin tekoon. Erilaisia menetelmiä on itsearviointiin tekoon sekä palautteen keräämiseen. Lopuksi on vielä tietoa tulosten läpi käymistä varten järjestettävään kehittämistyöpajaan. Menetelmä osio sisältää myös tiedon käsittelyn ja hyödyntämisen.

Tämän jälkeen on tietoa ja toteuttamisidea arvioinnin vuosikellosta. Tämä osio palvelee arvioinnin toteutumista systemaattisesti. Arvioinnin vuosikellopohja on ehdotus siitä, milloin ensimmäinen ja toinen arviointi kannattaisi tehdä ja mitä siinä tulee ottaa huomioon. Arvioinnin vuosikellopohja oli todella haastava tehdä, enkä loppujen lopuksi laittanut siihen kuin ensimmäisen arvioinnin syksylle 2013 ja seuraavan arvioinnin keväälle 2014.

Viimeisessä kappaleessa on pohdintaa arviointimallista ja sen jälkeen löytyy lähteitä ja liitteitä. Liitteistä löytyy arviointimallin menetelmät ja lähteistä se, mistä olen tietoa kerännyt. Seuraavissa kappaleissa on tietoa arviointimallin menetelmistä sekä tiedon käsittelystä, ja siitä mitkä ovat arviointimallin kannalta tärkeimpiä seikkoja.

5.2 Arviointimalliin valikoitujen menetelmien valinta ja perusteet

Arviointimalliin valikoidut menetelmät palvelevat juuri Joensuun Setlementti ry:n toimintaa. Menetelmät on valittu juuri kyseisten toimintojen tueksi, mutta menetelmät voivat toimia myös muissa yhteisöissä. Arviointimalli on kuitenkin suunniteltu toimintaa aloittelevan yhdistyksen näkökulmasta eli siitä hyötyy eniten muut erilaiset uudet yhdistykset. Arviointimenetelmistä voi hyötyä myös esimerkiksi ohjatut lasten ja nuorten ryhmät.

5.2.1 Itsearviointi

Itsearvioinnin toteutukseksi valitsin RAY:n itsearviointioppaan mukaisen kyselylomakkeen. Kyselylomakkeen avulla itsearviointi voidaan toteuttaa milloin vain, eikä siihen tarvita suunnittelua erikseen. Kyselylomaketta voi muokata vuosien mittaan tavoitteita vastaavaksi, jotta se palvelisi pidempään. Kyselyn voi toteuttaa paperisella lomakkeella tai sähköpostitse ja sen avulla voidaan kerätä määrällistä tietoa. Ennen kyselyn toteutumista tulee vastaajille kertoa kyselystä, toteuttamisajankohdasta sekä vastaamisajasta ja siitä miksi kysely tehdään. Kyselystä kannattaa kertoa noin viikkoa aikaisemmin. (RAY itsearviointiopas 2013,7.)

Kyselylomakkeista valitsin RAY:n itsearviointioppaan Kymppi -mallin, joka on tarkoitettu erityisesti toimintaa aloitteleville yhdistyksille. Kymppi -malli on kevyt kysely ja sen toteutukseen menee noin 10–15 minuuttia aikaa. Kymppi -malli on juuri Joensuun Setlementti ry:lle sopiva malli, sillä se ei ole raskas toteuttaa eikä purkaa. Sen avulla tulee myös käsiteltyä itsearvioinnin kysymyksiä ja pysähdyttyä arvioinnin äärelle. Kymppi -mallia Joensuun Setlementti ry voi käyttää niin kauan kuin se tuntuu riittävän itsearviointiin. Kuitenkin jos kymppi malli tuntuu liian kevyeltä mallilta, niin vaihtoehtoisesti Joensuun Setlementti Ry voisi ottaa käyttöön SWOT-analyysin itsearviointia tukemaan. SWOT-analyysin tekoon tarvitaan enemmän ajallisia resursseja. SWOT-analyysin käyttö voi palvella Joensuun Setlementti ry:tä sitten, kun toimintaa on jo muutaman kerran arvioitu.

Kymppi –mallia on tarkoitus käyttää Joensuun Setlementti ry:n hallituksen sekä työntekijöiden kesken itsearviointina. Kymppi -mallin voi toteuttaa esimerkiksi hallituksen kokouksen lopuksi. Tuleva työntekijä voi toteuttaa kyselyn monistamalla kyselylomakkeet valmiiksi ja jakamalla ne sitten hallituksen jäsenille ja työntekijöille. Kyselyyn vastaamisen jälkeen työntekijä voi kerätä lomakkeet takaisin ja tehdä työajallaan saaduista vastauksista yhteenvedon. Yhteenvedosta voidaan keskustella seuraavassa kehittämistyöpajassa tai hallituksen kokouksessa ja päättää jatkotoimenpiteistä. Saadusta yhteenvedosta voidaan myös tiedottaa ulkopuolelle, kuten valtakunnalliselle Setlementtiliitolle ja rahoittajalle.

Kymppi -malli sisältää kymmenen väittämää ja kaksi avointa kysymystä. Väittämiin vastataan ykkösestä neloseen asteikolla, jossa on vaihtoehtoina heikosti, tyydyttä-

västi, hyvin ja kiitettävästi. Väittämät koskevat toiminnan tavoitteellisuutta ja muita siihen liittyviä seikkoja. Avoimet kysymykset koskevat kehittämissuhteita sekä toiminnan tuloksellisuutta ja vaikutuksia. Kymppimallia voi tarkastella lähemmin arviointimallista löytyvistä liitteistä.

5.2.2 Palautteen kerääminen Tyttöjen Tuvan tytöiltä

Tyttöjen Tuvalta palautetta voidaan kerätä muutamallakin eri menetelmällä. Keräsin tähän erilaisia toimintatapoja, jotka varmasti myös täydentävät toisiaan. Menetelmistä voi toki käyttää vain yhtä, mikäli se tuntuu parhaalta vaihtoehdolta. Asiakasnäkökulman käsittelyyn käytin apuna Sosiaali- ja terveys ry:n järjestöarviointi sivustoja sekä Pesäpuu ry:n sivua. (Pesäpuu ry 2013).

Suunnittelin nuoremmille tytöille ja vanhemmille tytöille erilaiset palautteen keräys -menetelmät koska nuorimmat kävijät voivat olla 6-vuotiaita kun taas vanhimmat jopa 16-vuotiaita. Palautteen keräämiseen liittyvissä menetelmissä on siis huomioitu ikäjakaumat ja uskon, että näillä menetelmillä palautetta saadaan kerätyksi kaikenikäisiltä kävijöiltä.

Yhtenä kohderyhmänä ovat myös Isosiskot, jotka ovat yli 18 -vuotiaita tyttöjä. Isosiskot ovat vapaaehtoisia toimijoita, jolle on omat palautteen keräysmenetelmät.

Nuoremmille tytöille suunnittelin kaksi menetelmää, joiden avulla palautetta on helppo kerätä. Ensimmäinen menetelmä on Sosiaali- ja terveys ry:n luoma värikoodiäänestys. Mielestäni värikoodiäänestys on hyvä menetelmä juuri nuorimmille tytöille, sillä se on yksinkertainen ja sen avulla työntekijä pystyy kysymään monenlaisia kysymyksiä. Värikoodiäänestys on myös nopea menetelmä ja sitä voi käyttää esimerkiksi jonkun päivän päätteeksi. Värikoodiäänestystä varten tytöt on kerättävä yhdeksi joukoksi istumaan yhteiseen tilaan. Värikoodiäänestyksen voi toteuttaa yhden työntekijän avulla, mutta kahden työntekijän avulla tulos on helpompi kirjata ylös. Värikoodiäänestykseen tarvitsee punaista, keltaista ja vihreää paperia. Jokaiselle tytölle jaetaan punainen lappu, keltainen lappu sekä vihreä lappu. (SOSTE 2013c.) Värit tarkoittavat eri mielipiteitä. Punainen tarkoittaa ei, keltainen ehkä ja vihreä kyllä. Arviointi-

timallin liitteistä löytyy värikoodiäänestyslapput ja joitakin kysymyksiä. Kysymyksiä voi keksiä myös itse tilanteen mukaan, mikäli jokin nuorten mielipide erityisesti kiinnostaa. Värikoodiäänestys siis alkaa kun työntekijä kysyy ensimmäisen kysymyksen esimerkiksi ”Oletteko pitäneet Tyttöjen Tuvasta?”. Tämän jälkeen työntekijä pyytää tyttöjä nostamaan jonkin heidän mielipidettään kuvaavan lapun ylös. Kun kaikki ovat nostaneet mielipidettään kuvaavan lapun ylös, voi toinen työntekijä laskea tulokset. Tuloksiin merkitään montako punaista, keltaista tai vihreää lappua tytöt nostivat. Tämän jälkeen jatketaan samalla tavalla aina siihen saakka kun kysymyksiä riittää. Kysymysten loputtua on tärkeää muistaa kiittää tyttöjä palautteesta. Palautteesta voi tehdä myöhemmin yhteenvedon. Arviointimallin liitteistä löytyy kysymyslomake, johon voi merkitä myös saadut tulokset. Valmistin kysymyslomakkeen sekä äänestyslapput itse.

Toisena menetelmänä nuoremmille tytöille on yksinkertainen palautelomake. Palautelomakkeen voi tehdä myös värikoodiäänestyksen kanssa samoihin aikoihin, sillä siinä on mahdollisuus antaa sanallista palautetta anonymisti. Uskon, että värikoodiäänestys sekä palautelomake täydentävät toinen toisiaan. Palautelomakkeessa on kolme kysymystä, joista ensimmäinen koskee Tyttöjen Tuvalle tulemista, toinen mikä on kivaa Tyttöjen Tuvalla ja kolmas sitä mikä on kurjaa Tyttöjen Tuvalla. Palautelomakkeet voi laittaa esimerkiksi erilliselle palautteen keräys pöydälle, mistä löytyy lomakkeita, kyniä sekä ns. ”palauteboxi”. Palauteboxin voin tehdä jostain laatikosta ja se tulee sijoittaa johonkin lähettyville. ”Palauteboxiin” tytöt voivat laittaa täytetyt lomakkeet silloin kun haluavat. Mikäli joku tytöistä ei osaa vielä kirjoittaa niin työntekijä tai mahdollinen isosisko voi auttaa lomakkeen täyttämässä tai sitten lomakkeeseen voi myös piirtää. Tyttöjä voi osallistaa ”palauteboxin” tekoon ja koristeluun. Palaute-lomake löytyy arviointimallin liitteistä. Palautelomakkeen toteutukseen sain idean Pesäpuu ry:n kehittämästä lasten palautelomakkeesta. Muokkasin sen Joensuun Setlementti ry:n tarpeita vastaavaksi.

Kyselylomake on helppo tapa saada asiakkailta palautetta ja toimii monenlaisella kohderyhmällä. Kyselylomakkeella on helppoa kerätä tietoa suurelta kohderyhmältä. (SOSTE 2013d.) Arviointimallissani olen käyttänyt paljon kyselylomakkeita ja olen muokannut niitä aina kohderyhmälle sopivaksi.

Vanhemmille tytöille sekä vapaaehtoisille isosiskoille kokosin eri palautteen keräysmenetelmät. Yhtenä melko usein käytettynä menetelmänä myös tässä ryhmässä voisi toimia Learning Cafe -menetelmä. Learning Cafe -menetelmässä tarvitaan tilaa ja tarkoituksena on luoda kahvila tyyppinen ilmapiiri. Koko ryhmä jaetaan esimerkiksi neljään pienempään ryhmään sillä tavoin, että jokaisessa ryhmässä on 3-4 henkeä. Jokainen ryhmä menee yhden pöydän ääreen, jossa on iso paperi. Isolla paperilla on otsikko, joka tällä kertaa koskee toiminnan arviointia ja toimintaan tyytyväisyyttä. Ensimmäisessä paperissa voidaan käsitellä esimerkiksi toimintaan tyytyväisyyttä, toisessa sitä mihin kaivataan kehittämistä, kolmannessa sitä mitä tulevaisuudessa toivotaan ja neljännessä sitä kuinka työntekijät ovat vastanneet tyttöjen tarpeisiin. Jokaisella ryhmällä on yksi aihe ja heille annetaan keskustelu-aikaa noin 15 minuuttia. Jokaisen ryhmän keskusteltua pöydässään olevasta aiheesta heidän tulee kirjata ajatuksia ylös kyseiselle paperille ja sitten jatkaa toiseen pöytään ja jälleen keskustella kyseisestä asiasta ja kirjata mielipiteensä ylös. Näin käydään läpi koko neljän kahvilapöydän rinki ja lopuksi voidaan yhdessä keskustella saaduista tuloksista. (Työkälupakki.net 2013.)

Learning cafe -menetelmä on aikaa vievä prosessi ja sen toteuttaminen tulee tehdä huolella (Työkälupakki.net 2013). Learning cafe -menetelmää voi käyttää palautteen keräämiseen ja koko prosessin jälkeen palautteet voidaan vielä erikseen kirjata ylös. Learning cafe -menetelmä toimii palautteen keräämiseen parhaiten silloin kun tytöt ovat jo toisilleen tuttuja. Tutut keskustelukaverit helpottavat ryhmätilannetta ja keskustelun aloittaminen onnistuu nopeasti. Learning Cafe -menetelmällä on mahdollista saada aikaan keskustelua ja pohdintaa Tyttöjen Tupa toiminnan onnistumisesta ja tyttöjen odotuksista tulevaisuutta ajatellen. Learning Cafe -menetelmään kannattaa varata ainakin puolitoista tuntia aikaa, sillä tytöt voivat innostua keskustelemaan. Tyttöjä kannattaa kannustaa kertomaan mielipiteensä ja on tärkeää kertoa kuinka heidän mielipiteensä vaikuttaa toiminnan kehittämiseen ja jatkuvuuteen!

Learning Cafe -menetelmää voi käyttää myös vapaaehtoisten isosiskojen kanssa esimerkiksi koulutustilaisuuden lopuksi. Learning Cafe -menetelmällä voi kysyä mielipiteitä koulutuksesta ja ehdotuksia tuleviin koulutuksiin.

Nuorten ja vapaaehtoisten isosiskojen kanssa voi toteuttaa myös palauteringin, mikä on yksinkertainen palautteenkeräysmenetelmä. Nuoret tai vapaaehtoiset isosiskot kootaan yhteen suureen ringiin ja jokainen ringissä istuva voi kertoa vuorollaan ajatuksia toiminnasta. Ringissä voidaan käydä muutamakin kierros eri asioiden äärellä. Ensimmäisellä kierroksella voi kertoa ajatuksia toiminnasta, toisella kierroksella voi kertoa esimerkiksi siitä mitä haluaisi Tyttöjen Tuvalla kehittää ja kolmannella kierroksella voi kertoa onko tyytyväinen toimintaan. Palauterinki on kevyt palautteen keräysmenetelmä, mikä ei vie paljoa aikaa ja sen voi ottaa esimerkiksi jonkun toiminnan päätteeksi. Palauterinki-idea on alun perin Summan ja Tuomisen Fasilitaattorin työkirjasta. Palauterinki vaatii rohkeutta sanoa oma mielipiteensä ääneen ja etenkin, jos on kehittämis ehdotuksia. Tässäkin tilanteessa kannattaa kuitenkin painottaa kuinka palautteiden avulla voidaan kehittää toimintaa ja keksiä uusia ideoita tulevaisuutta ajatellen.

Kolmantena menetelmänä lähempänä 16 vuotta oleville nuorille sekä vapaaehtoisille isosiskoille on palautelomakkeet. Palautelomakkeiden avulla voidaan kerätä tietoa myös näiltä kohderyhmiltä. Isojen tyttöjen palautelomake on hieman monipuolisempi kuin pienille tytöille suunnattu lomake ja siinä on monta erilaista kysymystä. Tämäkin palautelomake on kuitenkin helppo täyttää ja saatujen palautteiden avulla on helppo tehdä yhteenvetoa tyttöjen tyytyväisyydestä toimintaan. Isosiskojen palautelomake erottuu isompien tyttöjen palautelomakkeesta vapaaehtoistyö näkökulmansa vuoksi. Isosiskojen lomakkeessa on vapaaehtoisuuteen, koulutukseen ja isosisko-toimintaan liittyviä kysymyksiä. Palautelomakkeet löytyvät arviointimallin liitteistä.

5.2.3 Palautteen kerääminen ohjausryhmältä

Ohjausryhmä on joukko eri tahojen henkilöitä, jotka tekevät yhteistyötä Joensuun Setlementti ry:n hankkeen etenemiseksi. Ohjausryhmään kuuluu tällä hetkellä Humanistisen ammattikorkeakoulun edustaja, Lukkarilan perheryhmäkodin edustaja, Joensuun Setlementti ry:n edustaja sekä Joensuun kaupungin edustaja. Ohjausryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa ja tukee hankkeen tavoitteellista toimintaa. Ohjausryhmää täydennetään tarpeen mukaan. (T.Mehtonen, henkilökohtainen tiedonanto 5.4.2013.)

Palautetta voi kerätä ohjausryhmältä samoilla menetelmillä kuin Joensuun Settlementti ry:n hallitukselta. Joensuun Settlementti ry:n hallituksen itsearviointia varten on RAY:n itsearviointioppaan mukainen lomake sekä SWOT-analyysi. Molemmat menetelmät toimivat varmasti myös ohjausryhmän palautteen keruussa. Menetelmistä voi valita toisen sen mukaan, mikä koetaan sillä hetkellä toimivammaksi ja ajallisesti mahdolliseksi. SWOT-analyysin tekoon menee enemmän aikaa kuin palautelomakkeen täyttöön. Tosin palautelomaketta ja siitä saatuja vastauksia tulee tarkastella myös jälkeinpäin kun yhteenveto kaikista vastauksista on tehty. Uskon kuitenkin, että SWOT-analyysi toimisi paremmin ohjausryhmässä, sillä ohjausryhmässä on niin vähän jäseniä. SWOT-analyysin teko herättää varmasti keskustelua ja pienellä ryhmällä tämä menetelmä toimii hyvin.

5.2.4 Tiedon käsittely

Arvioinnin avulla toiminnan suunnitelmallisuudesta ja toimivuudesta saadaan palautetta. Palautteet voivat tuottaa tietoa myös resurssien riittämättömyydestä ja tilojen toimimattomuudesta. Palautteiden avulla saadaan tietoa kehittämistarpeista ja palautteet voivat osallaan vahvistaa kehittämissuuntaa. Tuloksien avulla voidaan saada tietoa myös nuorten toiveista ja toiminnan onnistumisesta. Saatua tietoa tulee hyödyntää toiminnan suunnittelussa jatkossa. (Hovi, Luukkonen, Mäkelä, Pakka, Taponen & Westman 2009, 54.) Saaduista palautteista kannattaa kerätä kirjallinen kooste, mikä sisältää toiminnasta tehdyt havainnot. Kyseisen koosteen avulla on helpompi keskustella kehittämiskohteista ja asettaa perustellut kehittämiskohteet tärkeysjärjestykseen. Kehittämiskohteet kannattaa asettaa tärkeysjärjestykseen, mikäli kehittämiskohteita huomataan olevan useita. Kehittämistarpeet vaikuttavat prosessien päivittämiseen sekä uudistamiseen ajankukaisiksi. (Hovi ym. 2009, 56.)

Toiminnan kehittäjät tulee kokoamaan saaduista palautteista ja itsearvioinneista yhteenvetoon. Saatua tietoa voi käsitellä esimerkiksi yhteisessä kehittämistyöpajassa. (Hovi ym. 2009, 56.) Toiminnan kehittäjä ja hallituksen jäsenet voivat yhdessä sopia kehittämistyöpajalle ajankohdan, joka sopii kaikille. Kehittämistyöpaja tulee järjestää erikseen sovittuna ajankohtana. Kehittämistyöpajaan kannattaa myös varata aikaa

ainakin kaksi tuntia, jotta saaduista palautteista tehdyt yhteenvedot ehditään käymään läpi ja keskustella myös kehittämisehdotuksista. Yhteenvedojen läpikäynnin jälkeen tai niiden yhteydessä tulee pohtia kehittämisehdotuksia. Kehittämiskohteiksi kannattaa valita sellaisia asioita, jotka ovat toiminnan onnistumisen kannalta tärkeitä. Kehittämiskohteita tulee valita noin 2-3 seuraavaa ajanjaksoa varten. Kehittämiskohteiden valinnassa on tärkeää, että niihin pystytään vaikuttamaan omalla tai työyhteisön toiminnalla. Kehittämistyöpajassa tulee myös tarkastella aikaan saatuja tuloksia ja vaikutuksia. Tuloksia ja vaikutuksia kannattaa tarkastella toiminnalle asetettujen tavoitteiden näkökulmasta. Kehittämiskohteet, tulokset ja vaikutukset tulee kirjata ylös kehittämistyöpajassa, jotta ne pysyvät mielessä. (Hovi ym. 2009, 56.)

Kehittämistarpeiden määrittämisen jälkeen ei tarvitse kuin ryhtyä taas töihin, päättää seuraava itsearviointi ja palautteen keruu ja mahdollisesti jopa sopia seuraava kehittämistyöpaja.

6 POHDINTAA

Opinnäytetyön tekeminen on ollut mielenkiintoinen prosessi. Tämä on varmasti ollut myös opintojen haastavin opintojakso, mutta olen oppinut sen myötä paljon. Ennen kuin aloitin opinnäytetyön tekemisen, olin varma, että tekisin tutkimuksellisen opinnäytetyön. Vähän sen jälkeen kuitenkin huomasin lainaavani kirjastosta toiminnallisen opinnäytetyön opuksen ja pohdin, että en ollutkaan enää niin varma tavasta, jolla aioin opinnäytetyöni toteuttaa. Uskon, että toiminnallinen opinnäytetyö on kasvatanut ammatillisuuttani paljon, koska olen huomannut pystyväni toteuttamaan jotain näinkin suurta. Opinnäytetyöstä ja arviointimallista tuli totta tosiaan valmis ja Joensuun Settlementti ry voi ottaa sen käyttöönsä heti seuraavassa arvioinnissa. Opinnäytetyötä tehdessä olen saanut myös paljon itseluottamusta omaan ammatillisuuteeni nähden ja luotan kykyihin enemmän kuin aiemmin. Olen oppinut myös tehokasta ajankäyttöä ja suunnitelmallisuutta.

Työ on merkityksellinen Joensuun Settlementti ry:lle ja uskon, että opinnäytetyö ja arviointimalli täydentävät toinen toisiaan. Opinnäytetyötä ja arviointimallia voi käyttää

rintarinnan sillä opinnäytetyö on teoriapainotteinen ja arviointimalli enemmän käytännönläheinen. Molempia kuitenkin tarvitaan arvioinnin toteuttamiseen. Opinnäytetyöni on myös hiukan perusteellisempi kuin arviointimallini. Uskon, että tästä paketista on hyötyä myös muille toimintaa aloitteleville yhdistyksille kuin myös itselleni. Menetelmät ovat helposti sovellettavissa ja teorian avulla voi toteuttaa juuri omanlaisensa arviointimallin tämän työn pohjalle. Itse käytän varmasti molempia töitä vielä jatkosakin ja palaan myös käytännön menetelmien äärelle. Olen oppinut niitä tehdessä paljon ja ymmärrän arvioinnin merkityksen työn tavoitteellisuuden, kehittymisen ja perusteltavuuden kannalta.

6.1 Mitä olisin voinut tehdä toisin?

Ryhmähaastattelun toteuttaminen oli mielenkiintoista ja opettavainen kokemus. Mikäli nyt toteuttaisin haastattelun uudelleen, niin kysyisin käytännön ohjeita arviointimallin tekoon. Toteutettu haastatteluni keskittyi paljon arviointisuunnitelmaan liittyviin teemoihin, enkä ymmärtänyt kysyä tarkempia kysymyksiä arvioinnin tulevaisuudesta. Olisin voinut paneutua haastattelussa myös menetelmien laadusta keskustelemiseen sekä siihen kuinka paljon eri menetelmiä he haluaisivat arviointimalliinsa. Bonuspuheenaiheena olisin näin jälkeinpäin ajateltuna ottanut myös aikatauluttamisen. Arvioinnin vuosikellopohjasta ei haastateltavillani ollut paljoakaan ajatuksia, mutta se on silti tärkeä aihe. En pystynyt paneutumaan arvioinnin vuosikellon suunnitteluun kovinkaan syvällisesti, sillä en tiennyt miten olisin voinut arvioinnin aikataulun suunnitella. Olisin voinut ehkä käyttää haastattelussani myös jotain toiminnallista menetelmää näiden vaikeiden kysymysten käsittelyyn, mutta toisaalta en tiedä olisiko haastattelulle varattu aika riittänyt siihen.

6.2 Tavoitteiden saavuttaminen

Saavutin opinnäytetyön ja arviointimallin tekoon liittyvät tavoitteet hyvin ja opin paljon uutta. Tavoitteinani oli luoda mahdollisimman käytännöllinen ja toimiva arviointimalli Joensuun Setlementti ry:lle ja oppia arviointiin liittyvää teoriaa. Halusin oppia myös tiedon keräämiseen liittyviä seikkoja sekä prosessimaista kirjoitustapaa, ryhmähaastattelun hallintaa ja tietenkin saada tehtyä mahdollisimman hyvä opinnäytetyö. Arvi-

ointimalli toteutui mielestäni yllättävän hyvin ja uskon, että siitä on hyötyä Joensuun Setlementti ry:lle. Arviointimallista tuli monipuolinen ja siinä on erilaisia menetelmiä arvioinnin toteutuksen tueksi. Menetelmät ovat mielestäni hyviä ja niiden tekeminen oli mukavaa. Etenkin nuorille suunnatut lomakkeet onnistuivat mielestäni hyvin. Pysin tekemään lomakkeista mielekkäitä ja helppoja täyttää, jotta niihin vastaaminen sujuisi mutkitta. Opin tämän työn ohella myös tiedon keräämiseen liittyviä asioita ja prosessimaisen kirjoitustavan. Tiedon keräämiseen meni paljon aikaa ja tiedon sisäistämiseen vielä kauemmin. Tiedon kerääminen oli myös haastavaa, sillä joistain aiheista oli vaikeaa löytää kirjallista tietoa. Etenkin arvioinnista saadun tiedon hyödyntämiseen oli vaikeaa löytää tietoa, kun kaikissa teoksissa kerrottiin vaan arvioinnin teoriasta. Prosessimainen kirjoitustapa löytyi pikkuhiljaa kun huomasin, että en saa kaikkea tehtyä niin nopeasti kuin olisin halunnut. Ymmärsin, kuinka opinnäytetyö koostuu pienistä osista ja niiden osien saaminen paikalleen vaatii paljon aikaa. Kaikkia lukuja piti pohdita moneen otteeseen ja sitä mitä niihin kannattaa kirjoittaa.

6.3 Viimeiset sanat

Opinnäytetyöni avaa uusia oppimisen mahdollisuuksia muille opiskelijoille. Uskon, että tuloksellisuudesta, kehittämisestä ja toiminnan tavoitteellisuudesta voi tehdä opinnäytetöitä ja projekteja ja miksi ei myös harjoitteluita. Tällä saralla riittää varmasti tekemistä myös muille.

Loppujen lopuksi olen tyytyväinen opinnäytetyöhöni ja olen ylpeä tehdystä työstä. Tästä on hyvä jatkaa eteenpäin.

LÄHTEET

- Aalto-Kallio, Mervi & Saikkonen, Paula & Koskinen-Ollonqvist, Pirjo 2009. Arvioinnin kartalla. Matka teoriasta käytäntöön. Pori: Kehitys Oy.
- Ahjola 2013a. Isosiskotoimintaa jo vuodesta 1998. Viitattu 17.4.2013.
<http://www.ahjola.fi/nuorisotoimi/isosiskot>
- Atjonen, Päivi 2011. Milloin arviointi on eettisesti kestävä? Viitattu 15.4.2013.
http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/ohjeita_koulutuksen_jarjestamiseen/perusopetus_jarjestaminen/perusopetuksen_oppilaan_arviointi/milloin_arviointi_on_eettisesti_kestavaa
- Anttonen, Erja 2007. Sukupuolisensitiivisyys kansalaistoiminnassa ja nuoriotyössä. Sarja C Oppimateriaaleja 13. Viitattu 4.2.2013.
<http://www.humak.fi/sites/default/files/sukupuolisensitiivisyys-kansalaistoiminnassa.pdf>
- Björk & Siltanen 2009. Näky – Sosiaalisen tilinpidon kirjanpitäjä koulutus. OPAS SOSIAALISEEN TILINPITOON. Viitattu 22.3.2013. http://www.develooppi.fi/wp-content/uploads/2010/01/pikaopas_2009.pdf
- Borg, Pekka & Högnabba, Stina & Kilponen, Marja-Riitta & Kopisto, Kaisa & Korteniemi, Pertti & Paananen, Ilkka & Pietilä, Niina 2008. Teoksessa Tuula Lehtinen (toim.) Arviointi työtavaksi. Kokemuksia asiakastyön arvioinnin kehittämisestä Helsingin sosiaalivirastossa. Helsinki: Yliopistopaino. Viitattu 19.2.2013.
http://www.hel.fi/wps/wcm/connect/44ec21004a1563bd9516f5b546fc4d01/arviointi_tyotavaksi.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=44ec21004a1563bd9516f5b546fc4d01
- Develooppi 2013a. Sosiaalinen tilinpito. Viitattu 22.3.2013.
<http://www.develooppi.fi/muupalvelut/sosiaalinen-tilinpito/>
- Develooppi 2013b. Kenelle ja miksi? Kenelle sosiaalinen tilinpito sopii ja mihin siitä on apua? Viitattu 22.3.2013. <http://www.develooppi.fi/muupalvelut/sosiaalinen-tilinpito/kenelle-ja-miksi/>
- Develooppi 2013c. Sosiaalinen tilintarkastus. Viitattu 22.3.2013.
<http://www.develooppi.fi/muupalvelut/sosiaalinen-tilintarkastus/>
- Eischer, Heli & Tuppurainen, Jonna 2011. Tyttöjen Talo on kuin avoin koti. Helsinki: Painokurki Oy.
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha 2000. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.
- Hovi, Merja & Luukkonen, Tero & Mäkelä, Pekka & Tapponen, Harri & Westman, Marika 2009. Nuorisotyön arviointi. Käsikirja nuorisotyön prosessien auditointiin ja itsearviointiin. Helsinki: Art-Print Oy. Viitattu 5.4.2013.
http://nk.hel.fi/tiedostot/aineistot/Nuorisotyon_arviointi_web.pdf
- Gjerstad, Eevastiina & Lesojeff, Heini 2012. Levottomat tuhkimot – havaintoja tyttöjen väkivallasta. Teoksessa Purjo, Timo (toim.) Sukupuolisensitiivinen poikien ja tyttöjen kasvatusta arvioihin ja väkivalattomuuteen. Tampere: Tampereen yliopistopaino – Juves Print.

- Joensuun Setlementti ry. Hankesuunnitelma 2013.
- Laukkanen, Marjo & Mulari, Heta 2011. Tyttöjä Mediassa, tyttöinä mediassa. Teoksessa Ojanen, Karoliine & Mulari, Heta & Aaltonen, Sanna (toim.) Entäs tytöt. Johdatus tyttötyö tutkimukseen. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.
- Mehtonen, Tuija 2013. Opinnäytetyö palaveri 30.1.2013. Joensuu: Carelicum.
- Mulari, Heta & Eischer, Heli 2012. Tyttötyön kansio. Tyttötyön verkosto – hanke. Helsinki: Suomen Setlementtiliitto ry.
- Mäkinen, Anna-Kaisa & Uusikylä, Petri (toim.) 2003. Tiedosta, arvioi, paranna: Itsearviointi ESR-projektien kehittämistä varten. Työministeriö. Viitattu 19.2.2013. http://www.rakennerahastot.fi/rakennerahastot/tiedostot/esr_julkaisut_2000_2006/esitteet_ja_oppaat/oppaat/02_itsearviointiopas.pdf
- Näky 2 2013a. Taustaa ja käsitteitä. Viitattu 22.3.2013. <http://www.naky2.fi/taustaa-ja-kasitteita>
- Näky 2 2013b. Sosiaalinen arviointi. Lyhyesti sosiaalisesta arvioinnista. Viitattu 22.3.2013. <http://www.naky2.fi/sosiaalinen-arviointi>
- Näky 2 2013c. Suunnittelu. Viitattu 22.3.2013. <http://www.naky2.fi/suunnittelu>
- Näky 2 2013d. Toteutus. Viitattu 22.3.2013. <http://www.naky2.fi/toteutus>
- Näky 2 2013e. Hyödyntäminen. Viitattu 22.3.2013. <http://www.naky2.fi/hyodyntaminen>
- Näky 2 2013f. Näky2-hanke esite. Viitattu 22.3.2013. http://www.naky2.fi/images/naky2_esite.pdf
- Pesäpuu Ry 2013. Lapsen palaute omasta tapaamisesta. Viitattu 4.4.2013. http://www.pesapuu.fi/media/uploads/dokumentit/lomakkeet/palautelomakkeet/lapsen_palautelomake.pdf
- RAY 2013. Vaikuttavaa! Järjestötyön tulokset näkyviin. Itsearviointi toiminnan kehittämisen välineenä. Viitattu 13.2.2013. https://www.ray.fi/sites/default/files/emmi_mediabank/Itsearviointiopas.pdf
- Setlementti 2013a. Setlementtiliitto. Viitattu 2.2.2013. <http://www.setlementti.fi/setlementtiliitto/>
- Setlementti 2013b. Historia. Setlementtityön juuret Englannissa. Viitattu 2.2.2013. <http://www.setlementti.fi/mita-on-setlementtityo/historia/>
- Setlementti 2013c. Arvot. Viitattu 2.2.2013. <http://www.setlementti.fi/mita-on-setlementtityo/arvot/>
- Setlementti 2013d. Joensuun Setlementti. Viitattu 2.2.2013. <http://www.setlementti.fi/jasenyhdistykset/joensuun-setlementti/>
- Setlementti 2013e. Rahoitus. Viitattu 5.4.2013. <http://www.setlementti.fi/setlementtiliitto/rahoitus/>
- Setlementti 2013f. Jäsenyhdistykset. Viitattu 12.4.2013. <http://www.setlementti.fi/jasenyhdistykset/>
- Setlementti 2011. Setlementtiliiton strategia 2015. Viitattu 2.2.2013. <http://www.setlementti.fi/@Bin/45930/Strategia+2015+.pdf>

SOSTE 2013 a, Suomen sosiaali ja terveys ry 2013. Työkaluja arviointiin. Suunnitelun ja arvioinnin yhteys. Viitattu 13.2.2013.

http://www.jarjestoarviointi.fi/tukea_arviointiin/

SOSTE 2013b. SOSTE arvioinnin tukena. Viitattu 22.3.2013.

<http://www.jarjestoarviointi.fi/>

SOSTE 2013c. SOSTE asiakasnäkökulma arvioinnissa. Viitattu 4.4.2013.

http://www.jarjestoarviointi.fi/tukea_arviointiin/asiakasnakokulma_arvioinnissa/aloita_tasta/tiedonkeruumuotoja/aanestys/

Summa, Terhi & Tuominen, Kaisa 2009. Fasilitaattorin työkirja. Menetelmiä sujuvaan ryhmätyöskentelyyn. Viitattu 4.4.2013.

http://www.cimo.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/cimo/embeds/cimowwwstructure/22510_Fasilitaattorin_tyokirja.pdf

Työkalupakki.net 2013. Learning Cafe. Viitattu 18.4.2013.

<http://www.tyokalupakki.net/pages/index.php?id=83&pid=11>

LIITTEET

Liite 1, Ryhmähaastattelurunko

Liite 2, Arviointimalli

**Ryhmähaastattelu
Joensuun Setlementti ry:n hallitus**

26.2.2013

- 1.) Mitä asioita tai toimenpiteitä haluatte arvioida?
 - 2.) Minkä arvioiminen vie hanketta eteenpäin?
 - 3.) Miksi arvioidaan?
 - 4.) Mitä arvioinnilla tavoitellaan?
-
- 1.) Millaista tietoa toiminnan kehittämisen tueksi tarvitaan?
 - 2.) Miten tieto kerätään?
 - a. Kyselyinä, keskustelutilaisuuksina, arviointipajoina, jollakin muulla tavalla?
 - 3.) Keneltä tietoa kerätään?
 - a. Itsearviointia / kohderyhmältä palautetta / yhteistyökumppaneilta palautetta?
 - i. Mitä kohderyhmältä / yhteistyökumppaneilta halutaan tietää?
-
- 1.) Milloin tieto kerätään ja kuinka useasti?
 - a. Millainen arvioinnin vuosikellopohjan tulisi olla?
 - 2.) Miten saatu tieto käsitellään?
 - 3.) Vastuun jako:
 - a. Kuka tai mikä taho vastaa tiedon keräämisestä?
 - b. Kuka vastaa kerätyn tiedon analysoinnista ja yhteenvedosta?
 - c. Ketä kutsutaan kuulemaan ja keskustelemaan tuloksista?
 - d. Mikä tulee olemaan palkattujen työntekijöiden rooli arvioinnin osalta?
-
- 1.) Aiotaanko arviointia ulkoistaa korkeakoulu opiskelijoiden tehtäväksi?
 - a. Tai muille tahoille? Mille?
 - 2.) Onko arviointiin budjetoitu rahaa?
 - 3.) Kuinka paljon arviointiin ollaan valmiita käyttämään ajallisia resursseja?
 - a. Kuinka paljon siihen on varaa käyttää aikaa kerrallaan?

Mikäli haluat vielä täydentää vastauksiasi se on mahdollista sähköpostitse osoitteeseen minna.hanninen@humak.edu

JOENSUUN SETLEMENTTI RY

Toiminnan arviointimalli

Menetelmiä systemaattisen arvioinnin tekemiseen

Minna Hänninen

1.5.2013

www.setlementti.fi

Sisältö

1 JOHDANTO	45
2 JOENSUUN SETTLEMENTTI RY	46
2.1 Hankkeen tarve ja tavoitteet lyhyesti	47
3 ARVIOINTISUUNNITELMA	47
3.1 Arvioinnin lähtökohdat	48
3.2 Miksi arviointia tehdään?	49
3.3 Millaista tietoa toiminnan kehittämisen tueksi tarvitaan?	49
3.4 Miten tietoa kerätään?	49
3.5 Arvioinnin aikataulusta?	50
3.6 Muuta huomioitavaa ja vastuuta?	50
3.7 Entäpä sitten tulokset?	50
4 ARVIOINNIN MENETELMÄT	50
4.1 Itsearviointi	51
4.2 Palautteen kerääminen asiakas ryhmiltä	52
4.3 Palautteen kerääminen ohjausryhmältä	56
4.3 Palautteen kokoaminen ja käsittely	57
5 ARVIOINNIN VUOSIKELLOPOHJA	57
6 PÄÄTÖS SANAT	60
LÄHTEET	61
LIITTEET	62

1 JOHDANTO

Tämän arviointimallin tavoitteena on luoda perusteet Joensuun Setlementti ry:n arvioinnille. Arvioinnin aloittaminen toiminnan alkaessa on tärkeää ja sen avulla pystytään kehittämään sekä kohdentamaan toimintaa juuri oikein. Arviointi on tarpeellista organisaation perustoiminnan ohella ja sen ansiosta toiminnan hyötyjä voidaan tehdä näkyväksi ja juurruttaa onnistunutta toimintaa osaksi yhteisön perustoimintoja.

Tämä malli sisältää arviointiin liittyviin kysymyksiin vastauksia sekä käytännön menetelmiä, joiden avulla arviointia voidaan toteuttaa. Arviointiin liittyviin kysymyksiin olen hakenut vastauksia arvioinnin teoriasta sekä ryhmähaastattelulla Joensuun Setlementti ry:ltä. Arviointiin liittyviä menetelmiä olen kerännyt ja koonnut tähän malliin Joensuun Setlementti ry:n tarpeiden mukaisesti ja niiden on tarkoitus palvella juuri Joensuun Setlementti ry:n kohdennettuja tarpeita.

Tämän mallin avulla arviointi voidaan tehdä systemaattisesti organisaation tavoitteita ja päämääriä hyödyntäen. Malli toimii työkaluna arvioinnin teossa sekä suunnittelussa ja sen avulla arviointiin tulee käytettyä sille suunniteltu ja sen vaatima aika. Tätä mallia voi muokata ajan kuluessa ja päivittää tavoitteita vastaavaksi, jotta arviointi tulee tehtyä mahdollisimman monipuolisesti. Arviointimallista on hyötyä käyttäjilleen sekä arviointia vasta suunnitteleville tahoille. Arviointimallin lisäksi arvioinnin avuksi kannattaa käyttää opinnäytetyötäni, jossa on enemmän teoriaa arvioinnin toteutuksesta. Arviointimallissa on joitakin lainauksia opinnäytetyöstäni, mutta en ole merkinnyt niitä erikseen.

2 JOENSUUN SETTLEMENTTI RY

Joensuun Settlementti ry on perustettu vuonna 2002. Vuonna 2009 Joensuun Settlementti ry käynnistettiin uudelleen aktiivisemmin ja vuonna 2012 Joensuussa oli ensimmäinen Isosisko -koulutus, jonka mukana toimintaan tuli lisää vapaaehtoisia. Joensuun settlementti ry:ssä on noin kaksikymmentä jäsentä, joista noin kymmenen henkilöä toimii aktiivisemmin Joensuun Settlementti ry:n hallituksessa. Hallitus koostuu Joensuun seudulla toimivista perhe-, kasvatus-, sosiaali-, ohjaus-, nuoriso-, kriisi-, ja lähialuetyön osaajista. (Joensuun Settlementti ry hankesuunnitelma 2013, 2.) Joensuun settlementti ry:n puheenjohtajana toimii Tuija Mehtonen (Mehtonen 2013). Tähän mennessä toiminta on suurimmaksi osaksi ollut kokouksia ja tulevaisuuden askeleiden valmistelua (Mehtonen 2013). Joensuun Settlementti ry:n toiminta on tällä hetkellä suurimmilta osin sukupuolisensitiivistä sosiaalista, syrjäytymistä ehkäisevää nuorisotoimintaa, mutta myös muillekin ikäryhmille on omaa toimintaa. Joensuun Settlementti ry toimii valtakunnallisen Settlementtiliikkeen toimintojen periaatteilla ja pyrkii tukemaan kansalaisten kasvua ihmisinä sekä lähimmäisinä ja tukee elämän eheytymistä. Näitä pyrkimyksiä tavoitellaan sosiaalisella toiminnalla, vapaaehtoistyöllä ja yhteistyöllä muiden tahojen kanssa. (Joensuun Settlementti ry hankesuunnitelma 2013, 2.)

Joensuun Settlementti ry:lle on myönnetty kolmen vuoden rahoitus Isosisko – toiminnan ja Tyttöjen Tuvan käynnistämiseen. Tämän myötä toiminta aktivoituu ja Joensuun Settlementti ry saa ensimmäiset palkatut työntekijät toimintaansa. Toimintaa aloitellaan helmikuun 2013 aikana. (Mehtonen 2013.) Joensuun Settlementti ry:n hankkeen tarkoituksena on tukea paikallisten tyttöjen hyvinvointia, sukupuolisensitiivistä työtettä hyödyntäen. Toiminnan käynnistämiseen saadaan apua Tampereen Isosisko- ja Tyttöjen tuvalta Ahjolalta, jossa toiminta on kehitetty. (Joensuun Settlementti ry, hankesuunnitelma 2013, 2.) Käynnistyvän Isosisko- ja Tyttöjen Tupa toiminnan on tarkoitus tukea Joensuun seudulla asuvia tyttöjen hyvinvointia, itsetuntoa ja minäkuvan rakentumista ja toiminta tulee-

kin tarjoamaan tytöille oman kokoontumis- ja toimintatilan, jossa he voivat oleilla ja oppia uusia asioita ja kasvaa juuri omanlaisikseen yksilöiksi. (Joensuun Settlementti ry 2013, 1.)

2.1 Hankkeen tarve ja tavoitteet lyhyesti

Joensuun Settlementti ry:n Isosiskotoiminnan ja Tyttöjen Tuvan hankkeen on tarkoitus kehittää ja juurruttaa Joensuun alueelle sellaisia toimintamalleja, jotka parantavat tyttöjen hyvinvointia. Hanke tarjoaa tytöille suunnattuja omia tiloja, jossa voi vahvistaa kokonaisvaltaisesti tyttöjen hyvinvointia. Kohderyhmänä ovat Joensuulaiset 6 -16-vuotiaat tytöt, mutta myös nuoria aikuisia naisia pyritään osallistamaan toimintaan vapaaehtoisiksi isosiskoiksi pienemmille tytöille. Toiminta on osittain ennaltaehkäisevää sekä varhaiseen puuttumiseen painotuvaa toimintaa, missä kuitenkin tyttöjen kasvun tukeminen on keskiössä. (Joensuun Settlementti ry 2013, 1).

Arviointimalli sisältää menetelmiä, joilla näiltä kohderyhmiltä on mahdollista kerätä palautetta. Asiakkaiden (6-16-vuotiaat tytöt) sekä vapaaehtoisten antaman palautteen avulla on mahdollista kehittää toimintaa ja varmistaa toiminnan oikeat painopisteet. Näitä arviointimenetelmiä voi käyttää silloin kun haluaa kerätä tietoa ja nähdä työn tuloksia.

3 ARVIOINTISUUNNITELMA

Tämä arviointisuunnitelma on tehty Raha-automaattiyhdistyksen itsearviointioppaan, sosiaalisen arvioinnin sekä Joensuun Settlementti ry:ssä tehdyn ryhmähaastattelun perusteella. RAY:n itsearviointioppaasta ja sosiaalisesta arvioinnista olen saanut suunnitelman runkoon liittyviä pääkohtia ja teoretietoa ja haastattelusta tuloksia siihen, mitä halutaan arvioida. Nämä suunnitelmaan kirjatut tulokset palvelevat Joensuun Settlementti ry:n tarpeita ja ne on kerätty

26.2.2013. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi miksi halutaan arvioida, mitä halutaan arvioida, arvioinnin vastuhenkilö, käytännön toimia, joita halutaan arvioida. Suunnitelmassa tulee käydä selväksi myös kuinka, keneltä ja milloin tietoa halutaan kerätä. (Näky2 2013a.) Arviointisuunnitelmaa ja arviointia tukee laatuymyrä, joka havainnollistaa arviointiprosessia.

Kuvio 1: Laatuymyrä (Näky2 2013a).

3.1 Arvioinnin lähtökohdat

Haastattelun tuloksena sain paljon tietoa arvioinnista ja sen tavoitteista. Hallitus toivoi systemaattista arviointia seuraavaksi kolmeksi vuodeksi, minkä avulla saadaan perusteltua tietoa toimintaa varten. Asiakkaiden näkökulman on tärkeä kuin myös rahoittajaa palveleva arviointi. Arvioinnin lähtökohtana on siis systemaattinen arviointi kolmelle vuodelle sekä palautteen keräys menetelmiä asiakailta. Menetelmiä tulee olemaan myös itsearviointiin sekä ohjausryhmän palautteen keruuseen. Arviointi palvelee myös rahoittajaa ja rahoittajalle tullaan tiedottamaan saaduista tuloksista.

3.2 Miksi arviointia tehdään?

Hallitus haluaa, että arviointi tuottaa tietoa, mistä käy ilmi tavoitteiden toteutuminen. Arvioinnin tulee siis näyttää toteutuvatko toiminnalle asetetut tavoitteet. Arvioinnilla tavoitellaan tulevaisuutta sekä arvioidaan tehtyä työtä, toimintaa sekä strategiaa. Arvioinnin odotetaan olevan osaltaan myös toiminnan dokumentointia ja sen avulla voidaan huomata eroja vuosi vuodelta. Arvioinnilla halutaan myös kuvata toiminnan lähtötilannetta ja sitä mitä on loppujen lopuksi saavutettu. Arviointi on myös osa tulevaisuutta ja se lisää toiminnan uskottavuutta. Arvioinnin tulee olla itsestään selvyyttä jo toimintaa suunniteltaessa. Arvioinnin ajateltiin myös takaavan toiminnan laatua ja tukevan oppimista.

3.3 Millaista tietoa toiminnan kehittämisen tueksi tarvitaan?

Toiminnan kehittämisen tueksi tarvitaan tietoa, mikä vastaa kysymyksiin toimintaympäristöstä, kävijöiden kokemuksista, kohderyhmän erityistarpeista, työn näystä sekä sapluunasta, minkä mukaan toimitaan. Tämän tiedon avulla toimintaa on hallituksen mielestä mahdollista kehittää. Joensuun erityisenä kohderyhmänä ovat maahanmuuttajatyöt, sillä Joensuussa on paljon ulkomaalaisväestöä. Arviointia ja uutta tietoa tarvitaan siis siitäkkin näkökulmasta, jotta tarpeisiin osataan vastata.

3.4 Miten tietoa kerätään?

Tietoa on hyvä kerätä monella eri menetelmällä hallituksen jäsenten mielestä, eikä yksi menetelmä voi koskaan riittää. Tiedon tulee olla monipuolista sekä kattavaa, jotta arviointi ajaisi asiansa. Tiedonkeräysmenetelminä mallissa on toiminnalliset menetelmät sekä arviointikyselyt.

3.5 Arvioinnin aikataulusta?

Arvioinnin vuosikellopohjasta hallituksen jäsenet eivät kuitenkaan vielä osanneet sanoa mitään, sillä toimintaa ei vielä ole. Hallituksen jäsenet kokivat ongelmalliseksi ja haastavaksi suunnitella arviointia tässä vaiheessa. Ensimmäiseksi konkreettiseksi arviointikerraksi hallitus asetti syyskuun. Silloin on tarkoitus käyttää arviointimallia ja kerätä tietoa siihen mennessä tehdystä työstä.

3.6 Muuta huomioitavaa ja vastuita?

Arvioinnista ei saa tulla liian raskasta, toiminnan pienuuden vuoksi, mutta arviointia on kuitenkin oltava. Arviointia ja arviointimallia tulee käyttämään työntekijä. Joensuun Settlementti ry palkkaa työntekijän, joka toimii Tyttöjen Tuvalla ja vastaa myös toiminnan arvioinnista. Työntekijä vastaa myös kerätyn tiedon analysoinnista sekä yhteenvedosta yhdessä hallituksen kanssa. Arviointia ei aiota ulkoistaa, mutta eri korkeakoulujen opinnäytetöille ja muille lopputöille ollaan avoimia. Arviointiin ei ole myöskään budjetoitu rahaa.

3.7 Entäpä tulokset?

Arvioinnin tuloksista hallitus haluaa tiedottaa mahdollisimman laajasti ja voidaan ajatella, että ainakin jäsenistö sekä tyttötyötoimijoiden verkosto kuulemaan saaduista tiedoista. Tuloksista kerrotaan myös Settlementtiliiton suuntaan.

Näiden tietojen perusteella valitsin menetelmiä, jotka voisivat sopia tällaisen alkutilanteen arviointiin ja juuri Joensuun Settlementti ry:n tavoitteisiin ja ajatuksiin arvioinnista.

4 ARVIOINNIN MENETELMÄT

Arvioinnin menetelmistä ja eri toteutustavoista olen lukenut teoriaa eri lähteistä. Tähän arviointimalliin pyrin valitsemaan juuri Joensuun Setlementti ry:lle sopivia menetelmiä, mitkä palvelisivat heidän tavoitteitaan mahdollisimman hyvin. Menetelmät ovat peräisin RAY:n itsearviointioppaasta, Sosiaali- ja Terveys ry:n järjestöarviointi verkkosivuilta, sosiaalisen arvioinnin malleista ja muutamalta muulta sivulta.

4.1 Itsearviointi

Itsearviointiin toteutukseksi valitsin RAY:n itsearviointioppaan mukaisen kyselylomakkeen. Kyselylomakkeen avulla itsearviointi voidaan toteuttaa milloin vain, eikä siihen tarvita suunnittelua erikseen. Kyselylomaketta voi muokata vuosien mittaan tavoitteita vastaavaksi, jotta se palvelisi pidempään. Kyselyn voi toteuttaa paperisella lomakkeella tai sähköpostitse ja sen avulla voidaan kerätä määrällistä tietoa. Ennen kyselyn toteutumista tulee vastaajille kertoa kyselystä, toteuttamisajankohdasta sekä vastaamisajasta ja miksi kysely tehdään. Kyselystä kannattaa kertoa noin viikkoa aikaisemmin. (RAY itsearviointioppas 2013,7.)

Kyselylomakkeista valitsin RAY:n itsearviointioppaan Kymppi -mallin, joka on tarkoitettu erityisesti toimintaa aloitteleville yhdistyksille. Kymppi -malli on kevyt kysely ja sen toteutukseen menee noin 10-15 minuuttia aikaa. Kymppi -malli on juuri Joensuun Setlementti ry:lle hyvä malli, sillä se ei ole raskas toteuttaa eikä purkaa. Sen avulla tulee myös käsiteltyä itsearviointiin kysymyksiä ja pysähdyttyä arvioinnin äärelle. Kymppi -mallia Joensuun Setlementti ry voi käyttää niin kauan kuin se tuntuu riittävän itsearviointiin. Kuitenkin jos kymppi malli tuntuu liian kevyeltä mallilta, niin vaihtoehtoisesti Joensuun Setlementti ry voisi ottaa käyttöön SWOT-analyysin itsearviointia tukemaan. SWOT-analyysin tekoon tarvitaan enemmän ajallisia resursseja ja sen käyttö voi palvella Joensuun Setlementti ry:tä kun toimintaa on jo muutaman kerran arvioitu.

Kymppi -mallin voi toteuttaa esimerkiksi hallituksen kokouksen lopuksi. Tuleva työntekijä voi toteuttaa kyselyn monistamalla kyselylomakkeet valmiiksi ja jakamalla ne sitten jäsenille. Kyselyyn vastaamisen jälkeen, työntekijä voi kerätä lomakkeet takaisin ja tehdä työajallaan saaduista vastauksista yhteenvedon.

Yhteenvedosta voidaan keskustella seuraavassa hallituksen kokouksessa ja päättää jatkotoimenpiteistä. Saadusta yhteenvedosta voidaan myös tiedottaa ulkopuolelle, kuten valtakunnalliselle Settlementiliiton ja rahoittajalle.

Kymppi -malli löytyy liitteestä yksi sekä SWOT-analyysi löytyy liitteestä 2.

4.2 Palautteen kerääminen asiakasryhmiltä

Tyttöjen Tuvalta palautetta voidaan kerätä muutamallakin eri menetelmällä. Keräsin tähän erilaisia toimintatapoja, jotka varmasti myös täydentävät toisiaan. Halutessaan menetelmistä voi käyttää toki myös yhtä. Asiakasnäkökulman käsittelyyn käytin apuna Sosiaali- ja Terveys ry:n järjestöarviointi sivustoja sekä Pesäpuu ry:n sivua.

Suunnittelin nuoremmille tytöille ja vanhemmille tytöille erilaiset palautteenkeräys -menetelmät, koska nuorimmat kävijät voivat olla 6-vuotiaita kun taas vanhimmat jopa 16-vuotiaita. Palautteenkeräys -menetelmissä on siis huomioitu ikäjakaumat ja uskon, että näillä menetelmillä palautetta saadaan kerätyksi kaikenikäisiltä kävijöiltä.

Vapaaehtoisille isosiskoille on oma palautelomake. Toiminnalliset menetelmät ovat samoja isosiskojen ja vanhempien tyttöjen kohdalla.

4.2.1 Nuoremmille tytöille suunnattu värikoodiäänestys

Nuoremmille tytöille suunnittelin kaksi menetelmää, joiden avulla palautetta on helppo kerätä. Ensimmäinen menetelmä on Sosiaali- ja terveys ry:n luoma värikoodiäänestys. Mielestäni värikoodiäänestys on hyvä menetelmä juuri nuoremmille tytöille, sillä se on yksinkertainen ja sen avulla työntekijä pystyy kysymään monenlaisia kysymyksiä. Värikoodiäänestys on myös nopea menetelmä ja sitä voi käyttää esimerkiksi jonkun päivän päätteeksi. Värikoodiäänestystä varten tytöt on kerättävä yhdeksi joukoksi istumaan yhteiseen tilaan. Värikoodiäänest-

tyksen voi toteuttaa yhden työntekijän avulla, mutta kahden työntekijän avulla tulos on helpompi kirjata ylös. Värikoodiäänestykseen tarvitsee punaista, keltaista ja vihreää paperia. Jokaiselle tytölle jaetaan punainen lappu, keltainen lappu sekä vihreä lappu. (SOSTE 2013c.) Värit tarkoittavat eri mielipiteitä. Punainen tarkoittaa ei, keltainen ehkä ja vihreä kyllä. Arviointimallin liitteistä löytyy värikoodi äänestyslaput ja joitakin kysymyksiä. Kysymyksiä voi keksiä myös itse tilanteen mukaan, mikäli jokin nuorten mielipide erityisesti kiinnostaa. Värikoodiäänestys siis alkaa kun työntekijä aloittaa kysymään jonkin kysymyksen esimerkiksi ”Oletteko pitäneet Tyttöjen Tuvasta?”. Tämän jälkeen työntekijä pyytää tyttöjä nostamaan jonkin heidän mielipidettään kuvaavan lapun ylös. Kun kaikki ovat nostaneet mielipidettään kuvaavan lapun ylös, voi toinen työntekijä laskea tulokset. Tuloksiin merkitään montako punaista, keltaista tai vihreää lappua tytöt nostivat. Tämän jälkeen jatketaan samalla tavalla aina siihen saakka kun kysymyksiä riittää. Kysymysten loputtua on tärkeää muistaa kiittää tyttöjä palautteesta. Palautteesta voi tehdä myöhemmin yhteenvedon. Arviointimallin liitteistä löytyy myös kysymyslomake, johon voi merkitä myös saadut tulokset. Kysymyslomake ja värilaput ovat minun tekemiä.

4.2.2 Nuoremmille tytöille suunnattu palautelomake

Toisena menetelmänä nuoremmille tytöille on yksinkertainen palautelomake. Palautelomakkeen voi tehdä myös värikoodiäänestyksen kanssa samoihin aikoihin, sillä siinä on mahdollisuus antaa sanallista palautetta anonyymisti. Palautelomakkeessa on kolme kysymystä, joista ensimmäinen koskee Tyttöjen Tuvalle tulemista, toinen mikä on kivaa Tyttöjen Tuvalla ja kolmas sitä mikä on kurjaa Tyttöjen Tuvalla. Palautelomakkeet voi laittaa esimerkiksi erilliselle palautteen keruu pöydälle, mistä löytyy lomakkeita, kyniä sekä ns. ”palauteboxi”. Palauteboxin voi tehdä pahvilaatikosta ja sen voi sijoittaa pöydälle. Palauteboxiin tytöt voivat laittaa täytetyt lomakkeet silloin kun haluavat. Mikäli joku tytöistä ei osaa vielä kirjoittaa niin työntekijä tai mahdollinen isosisko voi auttaa lomakkeen täyttämässä tai sitten lomakkeeseen voi myös piirtää Palautelomake löytyy arviointimallin liitteistä. Palautelomakkeen toteutukseen sain idean Pesä-

puu ry:n kehittämästä lasten palautelomakkeesta. Muokkasin sen Joensuun Settlementti ry:n tarpeita vastaavaksi.

4.2.3 Vanhemmille tytöille suunnattu Learning Cafe - menetelmä

Vanhemmille tytöille sekä vapaaehtoisille isosiskoille kokosin eri palautteen keruu menetelmät. Yhtenä melko usein käytettynä menetelmänä myös tässä ryhmässä voisi toimia learning cafe- menetelmä. Learning Cafe -menetelmässä tarvitaan tilaa ja tarkoituksena on luoda kahvila tyyppinen ilmapiiri. Koko ryhmä jaetaan esimerkiksi neljään pienempään ryhmään sillä tavoin, että jokaisessa ryhmässä on 3-4 henkeä. Jokainen ryhmä menee yhden pöydän ääreen, jossa on iso paperi. Isolla paperilla on otsikko, joka tällä kertaa koskee toiminnan arviointia ja toimintaan tyytyväisyyttä. Ensimmäisessä paperissa voidaan käsitellä esimerkiksi toiminnan onnistumista, toisessa sitä mihin kaivataan kehittämistä, kolmannessa sitä mitä tulevaisuudessa toivotaan ja neljännessä sitä mitä hyötyä tytöille on ollut Tyttöjen Tuvasta. Jokaisella ryhmällä on yksi aihe ja heille annetaan keskusteluaikaa noin 15 minuuttia. Jokaisen ryhmän keskusteltua pöydässään olevasta aiheesta heidän tulee kirjata ajatuksia ylös kyseiselle paperille ja sitten jatkaa toiseen pöytään ja jälleen keskustella kyseisestä asiasta ja kirjata mielipiteensä ylös. Näin koko neljän kahvila pöydän rinki käydään läpi ja lopuksi voidaan yhdessä keskustella saaduista tuloksista.

Learning cafe -menetelmä aikaa vievä prosessi ja sen toteuttaminen tulee tehdä huolella. Learning cafe -menetelmää voi käyttää palautteen keräämiseen ja koko prosessin jälkeen palautteet voidaan vielä erikseen kirjata ylös. Learning cafe -menetelmä toimii palautteen keräämiseen parhaiten silloin kun tytöt ovat jo toisilleen tuttuja. Tutut keskustelukaverit helpottavat ryhmätilannetta ja keskustelun aloittaminen onnistuu nopeasti. Learning Cafe -menetelmällä on mahdollista saada aikaan keskustelua ja pohdintaa Tyttöjen Tupa toiminnan onnistumisesta ja tyttöjen odo-

tuksista tulevaisuutta ajatellen. Learning Cafe -menetelmään kannattaa varata ainakin puolitoista tuntia aikaa, sillä tytöt voivat innostua keskustelemaan. Tyttöjä kannattaa kannustaa kertomaan mielipiteensä ja on tärkeää kertoa kuinka heidän mielipiteensä vaikuttaa toiminnan kehittämiseen ja jatkuvuuteen!

Learning Cafe -menetelmää voi käyttää myös vapaaehtoisten isosiskojen kanssa esimerkiksi jonkun koulutustilaisuuden lopuksi. Learning Cafe -menetelmällä voi kysyä mielipiteitä koulutuksesta ja ehdotuksia tuleviin koulutuksiin.

4.2.4 Vanhemmille tytöille suunnattu palauterinki

Nuorten kanssa voi toteuttaa myös palauteringin, mikä on yksinkertainen palautteen keräys menetelmä. Nuoret kootaan yhteen suureen ringiin ja jokainen ringissä istuva voi kertoa vuorollaan ajatuksia toiminnasta. Ringissä voidaan käydä muutamakin kierros eri asioiden äärellä. Ensimmäisellä kierroksella voi kertoa ajatuksia toiminnasta, toisella kierroksella voi kertoa esimerkiksi siitä mitä haluaisi Tyttöjen Tuvalla kehittää ja kolmannella kierroksella voi kertoa onko tyytyväinen toimintaan. Palauterinki on kevyt palautteen keruu menetelmä, mikä ei vie paljoa aikaa ja sen voi ottaa esimerkiksi jonkun toiminnan päätteeksi. Palauterinki-idea on alun perin Summan ja Tuomisen Fasilitaattorin työkirjasta. Palauterinki vaatii rohkeutta sanoa oma mielipiteensä ääneen ja etenkin, jos on kehittämis ehdotuksia. Tässäkin tilanteessa kannattaa kuitenkin painottaa kuinka palautteiden avulla voidaan kehittää toimintaa ja keksiä uusia ideoita tulevaisuutta ajatellen.

4.2.5 Vanhemmille tytöille suunnattu palautelomake

Kolmantena menetelmänä lähempänä 16 -vuotta oleville nuorille sekä vapaaehtoisille isosiskoille on palautelomakkeet. Palautelomakkeiden avulla voidaan kerätä tietoa myös näiltä kohderyhmältä. Vanhemmille tytöille suunnattu palautelomake on hieman monipuolisempi kuin pienille tytöille suunnattu lomake ja siinä on monta erilaista kysymystä. Tämäkin palautelomake on kuitenkin helppo

täyttää ja saatujen palautteiden avulla on helppo tehdä yhteenvetoa tyttöjen tyytyväisyydestä toimintaan. Isosiskojen palautelomake erottuu vanhempien tyttöjen palautelomakkeesta vapaaehtoistyö näkökulmansa vuoksi. Isosiskojen lomakkeessa on vapaaehtoisuuteen, koulutuksiin ja isosisko-toimintaan liittyviä kysymyksiä. Palautelomake löytyy liitteestä kuusi ja seitsemän.

4.3 Palautteen kerääminen ohjausryhmältä

Ohjausryhmä on joukko eri tahojen henkilöitä, jotka tekevät yhteistyötä Joensuun Setlementti ry:n hankkeen etenemiseksi. Ohjausryhmään kuuluu tällä hetkellä Humanistisen ammattikorkeakoulun edustaja, perheryhmäkoti Lukkarilan edustaja, Joensuun Setlementti ry:n edustaja sekä Joensuun kaupungin edustaja. Ohjausryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa ja tukee hankkeen tavoitteellista toimintaa. Ohjausryhmää täydennetään tarpeen mukaan. (T.Mehtonen, henkilökohtainen tiedonanto 5.4.2013.)

Palautetta voi kerätä ohjausryhmältä samoilla menetelmillä kuin Joensuun Setlementti ry:n hallitukselta. Joensuun Setlementti ry:n hallituksen itsearviointia varten on RAY:n itsearviointioppaan mukainen lomake sekä SWOT-analyysi. Molemmat menetelmät toimivat varmasti myös ohjausryhmän palautteen keruussa. Menetelmistä voi valita toisen sen mukaan, mikä koetaan sillä hetkellä toimivammaksi ja ajallisesti mahdolliseksi. SWOT-analyysin tekoon menee enemmän aikaa kuin palautelomakkeen täyttöön. Tosin palautelomaketta ja siitä saatuja vastauksia tulee tarkastella myös jälkeinpäin kun yhteenveto kaikista vastauksista on tehty. Uskon kuitenkin, että SWOT-analyysi toimisi paremmin ohjausryhmässä, sillä ohjausryhmässä on niin vähän jäseniä. SWOT-analyysin teko herättää varmasti keskustelua ja pienellä ryhmällä tämä menetelmä toimii hyvin. Myös palauterinki -menetelmää voi käyttää ohjausryhmässä!

4.3 Palautteen kokoaminen ja käsittely

Saatua tietoa voi käsitellä esimerkiksi yhteisessä kehittämistyöpajassa. Kehittämistyöpaja tulee järjestää erikseen sovittuna ajankohtana. Kehittämistyöpajaan kannattaa myös varata aikaa ainakin kaksi tuntia, jotta saaduista palautteista tehdyt yhteenvedot ehditään käymään läpi. Yhteenvetojen läpikäynnin jälkeen tai niiden yhteydessä tulee pohtia kehittämissuhteita. Kehittämissuhteiksi kannattaa valita sellaisia asioita, jotka ovat toiminnan onnistumisen kannalta tärkeitä. Kehittämissuhteita tulee valita noin 2-3 seuraavaa ajanjaksoa varten. Kehittämissuhteiden valinnassa on tärkeää, että niihin pystytään vaikuttamaan omalla tai työyhteisön toiminnalla. Kehittämistyöpajassa tulee myös tarkastella aikaan saatuja tuloksia ja vaikutuksia. Tuloksia ja vaikutuksia kannattaa tarkastella toiminnalle asetettujen tavoitteiden näkökulmasta. Kehittämissuhteet, tulokset ja vaikutukset tulee kirjata ylös kehittämistyöpajassa, jotta ne pysyvät mielessä.

Kehittämistarpeiden määrittämisen jälkeen ei tarvitse kuin ryhtyä taas töihin, päättää seuraava itsearviointi ja palautteen keruu ja mahdollisesti jopa sopia seuraava kehittämistyöpaja.

5 ARVIOINNIN VUOSIKELLOPOHJA

Arvioinnin vuosikellopohja kannattaa suunnitella niin, että se sopii hyvin Tyttöjen Tuvan ja muiden toimintojen toimintakausirytmiiin. Joensuun Setlementti ry:n arvioinnin vuosikellopohja on melko vaikea tehdä tarkasti valmiiksi, sillä toimintaa ei vielä ole. Vuosikellopohja sisältää kuitenkin ensimmäisen tulevan arvioinnin sekä kehittämistyöpajan.

Syyskuussa tehdään ensimmäinen arviointi, jonka avulla saadaan tietoa aloitetun toiminnan suunnasta. Syyskuun arviointi palvelee myös rahoittajan tarpeita. Syyskuun arvioinnissa kerätään itsearviointia sekä ensimmäistä palautetta asiakasryhmältä sekä vapaaehtoisilta toimijoilta. Myös ohjausryhmältä voidaan kerätä palautetta. Syyskuussa voidaan suunnitella tarkemmin seuraavat arviointi kerrat ja arvioinnin kohteet.

Toiminnan arvioinnin vuosikellopohja palvelee Joensuun Setlementti ry:n hallitusta paremmin kunhan toiminta alkaa. Vielä on hyvin vaikea suunnitella arvioinnin tarkkoja kuukausia tai kohteita, sillä kohderyhmääkään ei ole vielä tavoitettu. Syyskuun jälkeen seuraavaksi arviointi kerraksi kuitenkin ehdottaisin kevättä 2014. Sillä silloin toiminnan aloittamisesta on jo jonkun verran aikaa ja toiminta on varmasti käynnistynyt kunnolla. Alla on taulukko, mikä konkretisoi arvioinnin aikataulun, kohteet, menetelmät ja kerätyn tiedon käsittelemisen.

Arvioinnin vuosikellopohja	
Arviointi: Syksy (Syyskuu)2013	Kohderyhmät: Asiakkaat, vapaaehtoiset, itsearviointi ja ohjausryhmä
	Arviointimenetelmät: Nuoret tytöt: Värikoodiäänestys/palautelomake, Vanhemmat tytöt: Learning Cafe/palautelomake, Vapaaehtoiset: Palauterinki/palautelomake, Itsearviointi: Kymppi -malli, Ohjausryhmä: SWOT -analyysi
	Arvioinnin vastuut: Kehittäjä vastaa arvioinnin toteutumisesta. Tuloksia käydään läpi yhdessä hallituksen kanssa kehittämistyöpajassa.
	Tulosten käsittely ja hyödyntäminen: Kehittämistyöpaja järjestetään palautteiden keräämisen ja käsittelyn jälkeen. Kehittämistyöpajaan osallistuu hallitus sekä työntekijät. Kehittämistyöpajassa keskustellaan saadusta palautteesta ja sovitaan 2-3 kehittämiskohdetta seuraavalle ajanjaksolle. Kehittämistyöpajassa voidaan myös sopia tulosten tiedottamisesta Setlementtiliitolle, tyttötyön verkostolle ja muille mahdollisille tahoille.
Arviointi: Kevät 2014	Kohderyhmät: Asiakkaat, vapaaehtoiset, itsearviointi ja ohjausryhmä
	Arviointimenetelmät: Nuoret tytöt: Värikoodiäänestys/palautelomake, Vanhemmat tytöt: Palauterinki/palautelomake, Vapaaehtoiset: Learning Cafe/palautelomake, Itsearviointi: SWOT-analyysi, Ohjausryhmä: SWOT -analyysi
	Arvioinnin vastuut: Kehittäjä vastaa arvioinnin toteutumisesta. Tuloksia käydään läpi yhdessä hallituksen kanssa kehittämistyöpajassa.
	Tulosten käsittely ja hyödyntäminen: Kehittämistyöpaja järjestetään palautteiden keräämisen ja käsittelyn jälkeen. Kehittämistyöpajaan osallistuu hallitus sekä työntekijät. Kehittämistyöpajassa keskustellaan saadusta palautteesta ja sovitaan 2-3 kehittämiskohdetta seuraavalle ajanjaksolle. Kevään kehittämispajassa tarkastellaan syksyn kehittämiskohteiden toteutumista. Kehittämistyöpajassa voidaan myös sopia tulosten tiedottamisesta Setlementtiliitolle, tyttötyön verkostolle ja muille mahdollisille tahoille.

6 PÄÄTÖSSANAT

Kaikin puolin arviointimallin teko on ollut mielekäs, mutta haastava prosessi. Toivon, että Joensuun Setlementti ry hyötyy opinnäytetyöstäni ja tästä arviointimallista. Opinnäytetyössäni ja arviointimallissa on käytetty jossain määrin samoja tekstejä, mutta arviointimallissa on käytännönläheisempiä vinkkejä kun taas opinnäytetyössä enemmän teoriaa. Arviointimalli voi myös muuttua ajan myötä, mutta uskon, että se auttaa Joensuun Setlementti ry:n arvioinnin alkuun.

Arviointimallin teossa etenkin menetelmien suunnittelu oli todella mukavaa ja opin niitä suunnitellessa paljon. Menetelmiä on paljon erilaisia, mutta tähän arviointimalliin valikoitui niistä vain muutama. Mielestäni kyseiset valitut menetelmät ovat todella kivoja ja niiden käyttö on varmasti helppoa. Uskon, että tytöt osallistuvat mielellään myös palautteenantoon ja sen avulla toimintaa saadaan varmasti
eteenpäin!

LÄHTEET

Joensuun Setlementti Ry hankesuunnitelma 2013.

Näky2 2013a. Sosiaalinen arviointi. Suunnittelu. Viitattu 5.4.2013.
<http://www.naky2.fi/suunnittelu>

Mehtonen, Tuija 2013. Opinnäytetyö palaveri 30.1.2013. Joensuu: Carelicum.

Pesäpuu Ry 2013. Lapsen palaute omasta tapaamisesta. Viitattu 4.4.2013.

http://www.pesapuu.fi/media/uploads/dokumentit/lomakkeet/palautelomakkeet/lapsen_palautelomake.pdf

RAY 2013. Vaikuttavaa! Järjestötyön tulokset näkyviin. Itsearviointi toiminnan kehittämisen välineenä. Viitattu 13.2.2013.

https://www.ray.fi/sites/default/files/emmi_mediabank/Itsearviointiopas.pdf

SOSTE 2013c. SOSTE asiakasnäkökulma arvioinnissa. Viitattu 4.4.2013.

http://www.jarjestoarviointi.fi/tukea_arviointiin/asiakasnakokulma_arvioinnissa/al_oita_tasta/tiedonkeruumuotoja/aanestys/

Summa, Terhi & Tuominen, Kaisa 2009. Fasilitaattorin työkirja. Menetelmiä sujuvaan ryhmätyöskentelyyn. Viitattu 4.4.2013.

http://www.cimo.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/cimo/embeds/cimowww_structure/22510_Fasilitaattorin_tyokirja.pdf

LIITTEET

Liite 1, Kymppi itsearviointimalli Joensuun Setlementti ry:n itsearviointiin

Liite 2, SWOT – analyysi Joensuun Setlementti ry:n itsearviointiin

Liite 3, Nuoret tytöt. Värikoodiäänestys vastauslaput

Liite 4, Nuoret tytöt, Värikoodiäänestys kysymykset

Liite 5, Nuoret tytöt, Ajatuksia Tyttöjen Tupa toiminnasta, palautelomake

Liite 6, Vanhemmat tytöt, Palautelomake Tyttöjen Tuvasta ja sen toiminnasta

Liite 7, Vapaaehtoiset isosiskot, Palautelomake Isosiskotoiminnasta

Kymppi: Miten hyvin seuraavat asiat ovat toteutuneet _____toiminnassa?

Väittäjä	Arvio asteikolla 1-4			
	1 Heikosti	2 Tyydyttävästi	3 Hyvin	4 Kiitettävästi
Toiminnalle on määritelty selkeät tavoitteet				
Toiminnan tavoitteet, keinot tavoitteiden saavuttamiseksi, aikataulu ja eteneminen ovat (suunnitelma) kirjallisena kaikkien asianomaisten käytössä ja tiedossa				
Toimintaan osallistuvien tehtävät ja vastuut on määritelty selkeästi ja ne ovat kaikkien tiedossa				
Toimintaan on varattu riittävästi resursseja (talous ja henkilöstö) tavoitteiden saavuttamiseksi				
Toimenpiteet ja valitut keinot tukevat tavoitteiden saavuttamista				
Kohderyhmä(t) on tavoitettu odotusten mukaisesti				
Kohderyhmän edustajien tarpeet ja valmiudet on huomioitu toimenpiteissä				
Yhteistyö kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa on toimivaa ja tukee tavoitteiden saavuttamista				
Viestintä tukee tavoitteiden saavuttamista				
Toiminnalla on saatu aikaan tavoiteltuja tuloksia				
Mitä tuloksia ja vaikutuksia toiminnalla on saatu aikaiseksi?				
Kehittämisisideat ja -tarpeet jatkoa ajatellen:				

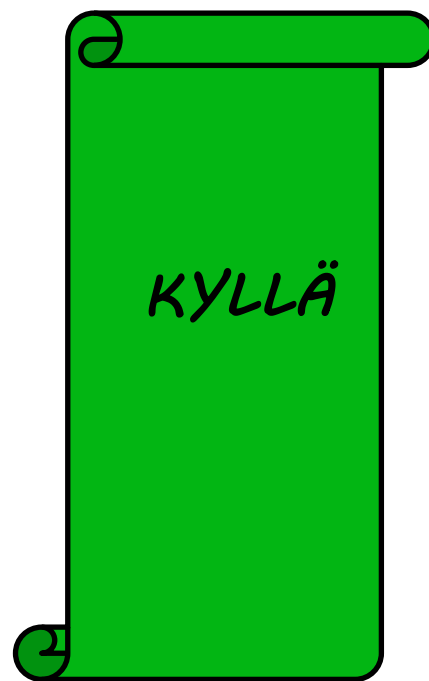
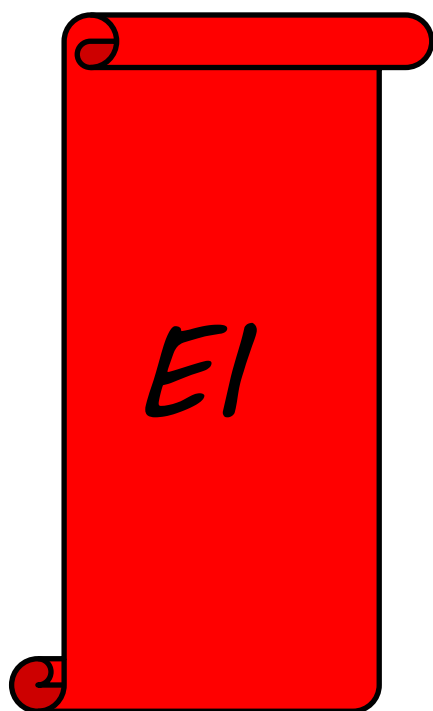
Sovellettu SWOT-analyysi

1) Toiminnan vahvuudet	2) Toiminnan heikkoudet
3) Toimintaan liittyvät mahdollisuudet	4) Toimintaan liittyvät uhat
5) Kehittämistoimenpiteet	
6) Toiminnalla aikaansaadut tulokset ja vaikutukset	

VÄRIKODI ÄÄNESTYS

- VASTAUSLAPUT

- Jokaiselle vastaajalle jaetaan punainen, keltainen sekä vihreä lappu

VÄRIKODI ÄÄNESTYS KYSYMYKSIÄ

- Taulukossa on kysymyksiä ja tulos sarakkeet. Tulos sarakkeisiin laitetaan punaisten, keltaisten ja vihreiden vastausten määrät.
- Tytöt voivat halutessaan keksiä kysymyksiä äänestykseen.
- Värikoodi äänestystä voi käyttää myös jonkun tietyn asian tarkasteluun, jolloin kaikki kysymykset vaihdetaan.

Kysymykset:	Tulokset: punainen	Tulokset: keltainen	Tulokset: vihreä
Tyttöjen Tupa on minulle tärkeä paikka?			
Olen saanut Tyttöjen Tuvalta uusia ystäviä?			
Tyttöjen Tuvalle on helppo tulla?			
Minulla on isosisko Tyttöjen Tuvan kautta?			
Tyttöjen Tuvalla on monipuolista tekemistä?			
Tyttöjen Tuvalla on hyvät työntekijät?			
Tyttöjen Tuvalla on kivaa käydä?			
Tyttöjen esittämä kysymys?			

Ajatuksia Tyttöjen Tupa toiminnasta

Päivämäärä:

Ikä:

Olen käynyt Tyttöjen Tuvalla koska...

Minusta Tyttöjen Tuvalla oli kivaa...

Minusta Tyttöjen Tuvalla oli kurjaa...

Kiitos vastauksistasi!

Palautelomake Tyttöjen Tuvasta ja sen toiminnasta

Kerrothan mielipiteesi!

1.) Valitse mielipidettäsi kuvaava vaihtoehto rastittamalla.

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Tulen mielelläni Tyttöjen Tuvalle?					
Tyttöjen Tuvan tilat ovat viihtyisät?					
Olen saanut Tyttöjen Tuvalta uusia ystäviä?					
Tyttöjen Tupa vastaa tarpeitani?					
Voisin toimia joskus Isosiskona?					
Tyttöjen Tupa on minulle tärkeä?					
Tyttöjen Tuvalla on tarpeeksi toimintaa?					
Tyttöjen Tuvan toiminta vastaa tarpeitani?					

2. Muita kehitysideoita tai toiveita Tyttöjen Tuvalle?

Kiitos vastauksistasi!

Palautetta Isosiskona olemisesta!

Tämän palautteen avulla kehitämme Isosisko –toimintaa. On tärkeä, että vastaat kysymyksiin rehellisesti ja kerrot myös toiveistasi jatkoa ajatellen! Kyselyyn ei tarvitse laittaa nimeä. Käytämme vastauksia luottamuksellisesti.

- 1.) Päivämäärä:
- 2.) Ikä:
- 2.) Kuinka kuulit isosisko –toiminnasta?
- 3.) Kuinka kauan olet ollut mukana Isosisko –toiminnassa?
- 4.) Mikä on sinulle tärkeää Isosiskona olemisessä?
- 5.) Mitä olet oppinut Isosiskona ollessasi?
- 6.) Oletko saanut tarpeeksi tukea Isosiskona ollessasi?
- 7.) Mikä on onnistunut hyvin Isosisko –toiminnassa? (esim. perehdytys, isosiskojen tukeminen, tilat, muu mikä?)
- 8.) Mitä kehittäisit Isosisko -toiminnassa?
- 9.) Muita ajatuksia, terveisiä tai toiveita...

Kiitos vastauksistasi!

